

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	23.01.2003
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	28.02.2003
Avaldamismärge:	

Avaliku teenistuse seadus

Vastu võetud 25.01.1995
[RT I 1995, 16, 228](#)
 jõustumine 01.01.1996

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
24.05.1995	RT I 1995, 50, 764	01.01.1996
20.12.1995	RT I 1995, 97, 1664	01.01.1996
07.02.1996	RT I 1996, 15, 265	29.02.1996
12.06.1996	RT I 1996, 45, 850	11.07.1996
11.12.1996	RT I 1997, 1, 4	01.03.1997
19.03.1997	RT I 1997, 29, 447	05.04.1997
18.03.1998	RT I 1998, 34, 486	25.04.1998
14.04.1998	RT I 1998, 38, 563	08.05.1998
22.04.1998	RT I 1998, 41, 625	20.05.1998
14.05.1998	RT I 1998, 50, 753	15.06.1998
02.06.1998	RT I 1998, 57, 858	06.07.1998
25.11.1998	RT I 1998, 110, 1809	01.01.1999
09.12.1998	RT I 1998, 111, 1829	01.01.1999
29.12.1998	RT I 1999, 4, 54	23.01.1999, osaliselt 1.12.1998
20.01.1999	RT I 1999, 10, 155	01.01.2000
26.01.1999	RT I 1999, 16, 271	28.02.1999
27.01.1999	RT I 1999, 16, 276	28.02.1999
08.03.2000	RT I 2000, 25, 144	07.04.2000
14.03.2000	RT I 2000, 25, 145	29.03.2000
14.03.2000	RT I 2000, 28, 167	16.04.2000
13.12.2000	RT I 2000, 102, 672	01.01.2001
20.12.2000	RT I 2001, 7, 17	01.03.2001
20.12.2000	RT I 2001, 7, 18	27.01.2001
24.01.2001	RT I 2001, 17, 78	01.01.2002
04.04.2001	RT I 2001, 42, 233	01.01.2002
02.05.2001	RT I 2001, 47, 260	01.01.2002
29.01.2002	RT I 2002, 21, 117	04.03.2002
19.06.2002	RT I 2002, 62, 377	01.10.2002
18.12.2002	RT I 2003, 4, 22	23.01.2003

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Avaliku teenistuse ja riigiameti mõiste

(1) Avalik teenistus (edaspidi teenistus) on töötamine riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses.

(2) Riigiametis töötamiseks loetakse töösuhet seadusandlikku, täidesaatvat või kohtuvõimu, riiklikku järelevalvet, kontrolli või riigikaitset teostava institutsiooni koosseisus ettenähtud valitaval või nimetataval ametikohal käesoleva seaduse või muude seaduste alusel.

§ 2. Ametiasutuse mõiste

(1) Ametiasutus on riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest finantseeritav asutus, kelle ülesandeks on avaliku võimu teostamine.

(2) Riigi ametiasutuseks, milles töötamist loetakse avalikuks teenistuseks, on:

- 1) Riigikogu Kantselei;
- 2) Vabariigi Presidendi Kantselei;
- 3) Õiguskantsleri Kantselei;
- 4) kohtud (sealhulgas kinnistusametid ja nende osakonnad);
- 5) valitsusasutused Vabariigi Valitsuse seaduse (RT I 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81, 1361; 81, 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40, 614; 107, 1762; 111, 1833) § 39 mõttes;
- 6) Kaitsejõudude Peastaap;
- 7) riigikaitse osakonnad;
- 8) kaitsejõudude väeosad;
- 9) Kaitseliidu peastaap;
- 10) [Kehtetu]
- 11) Riigikontroll.

(3) Kohaliku omavalitsuse ametiasutuseks, milles töötamist loetakse avalikuks teenistuseks, on:

- 1) valla- ja linnavolikogu kantselei;
- 2) valla- ja linnavalitsused (asutustena) koos struktuuriüksustega;
- 3) osavalla ja linnaosavalitsused (asutustena);
- 4) linnavalitsuse ametid;
- 5) kohalike omavalitsuste liitude bürood.

§ 3. Avaliku teenistuse liigid

Teenistuse liigid on riigiteenistus ja kohaliku omavalitsuse teenistus.

§ 4. Avaliku teenistuja mõiste

(1) Avalik teenistuja (edaspidi teenistuja) on isik, kes teeb palgalist tööd riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses.

(2) Riigiga teenistussuhtes olev isik on riigiteenistuja. Kohaliku omavalitsusüksusega teenistussuhtes olev isik on kohaliku omavalitsuse teenistuja.

§ 5. Avalike teenistujate liigid

Teenistujad jagunevad:

- 1) ametnikeks;
- 2) abiteenistujateks;
- 3) koosseisuvälisteks teenistujateks.

§ 6. Ametniku mõiste ja liigid

(1) Ametnik on ametiasutuse koosseisus ettenähtud ametikohale nimetatud või valitud isik.

(2) Ametnikud jagunevad riigiametnikeks ja kohaliku omavalitsuse ametnikeks.

§ 7. Abiteenistuja mõiste

Abiteenistuja on ametiasutuse koosseisus ettenähtud abiteenistuskohale töölepingu alusel võetud tehniline töötaja.

§ 8. Koosseisuvälise teenistuja mõiste

Koosseisuväline teenistuja on isik, kes võetakse teenistusse määratud ajaks nimetamise või töölepingu alusel ametniku või abiteenistuja niisuguste ülesannete täitmiseks, millel ei ole alatist iseloomu.

§ 8¹. Riigiteenistujate palga, ametipalga ja palgamäära mõisted

(1) Palgaks nimetatakse ametipalka koos seaduses sätestatud lisatasudega ja seaduse alusel makstavate lisatasudega.

(2) Ametipalgaks nimetatakse palgaastmele vastavat palgamäära.

(3) Palgamäär on ametniku palgaastmele vastav käesoleva seaduse § 9 3. lõike alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud või selle alusel diferentseeritud rahasumma.

§ 9. Riigiteenistujate palgaastmestiku, palgamäärade ning ameti- ja abiteenistukohtade nimetuste kehtestamine

(1) Riigikogu liikmete, Vabariigi Presidendi, samuti Riigikogu poolt valitavate ja nimetatavate riigiametnike ning Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike palgamäärad kehtestatakse seadusega.

(2) Riigikogu Kantselei teenistujate palgaastmestiku ning ameti- ja abiteenistukohtade nimetused kehtestab Riigikogu juhatus. Vabariigi Presidendi Kantselei teenistujate palgaastmestik kehtestatakse analoogiliselt Riigikogu Kantselei teenistujate suhtes kehtestatud palgaastmestikuga.

(3) Teiste riigiteenistujate palgaastmestik ning ameti- ja abiteenistukohtade nimetused kehtestatakse seadusega. Palgamäärad ja lisatasude maksmise alused täiendavate tööülesannete täitmise või nõutavast tulemuslikuma töö eest kehtestab Vabariigi Valitsus oma määrusega.

§ 10. Riigiametiasutuste teenistujate koosseisu kinnitamine

(1) Riigikogu Kantselei struktuur ja teenistujate koosseis kinnitatakse vastavalt Riigikogu kodukorra seadusele (RT I 1994, 90, 1517; 1995, 11, 115; 20, 295; 74, 1285; 83, 1440 ja 1444; 1996, 29, 576; 30, 595; 1998, 107, 1765) ja Riigikogu töökorra seadusele (RT 1992, 46, 582; RT I 1999, 2, 44).

(2) Vabariigi Presidendi Kantselei, Õiguskantsleri Kantselei, Riigikohtu ja Riigikontrolli struktuuri ja teenistujate koosseisu kinnitab vastava ametiasutuse juht.

(3) Ministeeriumi ja Riigikantselei struktuuri ja teenistujate koosseisu kinnitab vastavalt minister või riigisekretär.

(4) Ministeeriumi valitsemisalas tegutsevate ametiasutuste struktuur ja teenistujate koosseis kinnitatakse ministri määrusega.

(5) Maavalitsuse teenistujate koosseisu kinnitab maavanem maavalitsuse põhimääruse alusel.

§ 11. Kohaliku omavalitsuse ametiasutuste teenistujate koosseisu ja palgamäärade kinnitamine ning ametikohtade nimetuste kehtestamine

(1) Kohaliku omavalitsuse ametiasutuste struktuuri ja teenistujate koosseisu ning palgamäärad kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu.

(2) Kohaliku omavalitsuse ametnike ametikohtade nimetused kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

§ 12. Avaliku teenistuse seaduse rakendamise erijuhud

(1) Käesolev seadus reguleerib kaitseväeteenistust niivõrd, kui võrd kaitseväeteenistuse seadusega ei sätestata teisiti.

(2) Käesolev seadus, välja arvatud §-d 1-4, 6, 9, 10, 40-43, 76, 153-156 ja 159, ei laiene:

- 1) Riigikogu liikmetele;
- 2) Vabariigi Presidendile;
- 3) Vabariigi Valitsuse liikmetele;
- 4) kohaliku omavalitsuse volikogu liikmetele.

(3) Avaliku teenistuse seadus laieneb niivõrd, kui võrd põhiseaduse või seadustega ei sätestata teisiti:

- 1) riigikontrolörile;
- 2) õiguskantslerile;
- 3) kohtunikele;
- 4) politseiametnikele;
- 5) piirivalveametnikele;
- 6) vanglaametnikele;
- 7) prokuröridele.

(4) Ametnikele, keda ei ole käesoleva paragrahvi 2. ja 3. lõikes loetletud, laienevad käesoleva seaduse sätted, kui avalikku teenistust reguleerivate eriseadustega ei sätestata teisiti.

§ 13. Tööseaduste kehtivus avalike teenistujate suhtes

(1) Tööseadused laienevad ametnikele niivõrd, kui võrd käesoleva seaduse või avalikku teenistust reguleerivate eriseadustega ei sätestata teisiti. Töölepingu seadus (RT 1992, 15/16, 241; RT I 1993, 10, 150; RT I 1993, 26, 441; 1995, 14, 170; 16, 228; 1996, 3, 57; 40, 773; 45, 850; 49, 953; 1997, 5/6, 32; 1998, 111, 1829) ametnikele ei laiene.

(2) Abiteenistujatele laienevad töölepingu seadus ja muud tööseadused niivõrd, kui võrd käesoleva seaduse või avalikku teenistust reguleerivate eriseadustega ei sätestata teisiti.

2. peatükk TEENISTUSSE VÕTMINE

1. jagu Teenistusse võtmise tingimused

§ 14. Riigi- või kohaliku omavalitsuse ametnikule esitatavad nõuded

(1) Riigi- või kohaliku omavalitsuse ametnikuna võib teenistusse võtta 18-aastaseks saanud vähemalt keskharidusega teovõimelise Eesti kodaniku, kes valdab eesti keelt seadusega või seaduse alusel sätestatud ulatuses.

(2) Kõrgema või vanemametniku ametikohale võib riigiteenistuses nimetada 21-aastaseks saanud ja vähemalt käesoleva seaduse 1. lõikes sätestatud nõudmistele vastava isiku.

§ 15. [Kehtetu]

§ 16. Isikud, keda ei või võtta teenistusse

Teenistusse ei või võtta isikut:

- 1) kellel on karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 2) kes on eeluurimise või kohtu all süüdistatuna kuriteos, mille eest seadus näeb ette vabadusekaotuse;
- 3) kellelt on jõustunud kohtuotsusega ära võetud teataval ametikohal töötamise või teataval tegevusalal tegutsemise õigus - niisugusele ametikohale või tegevusalale;
- 4) kes on lähisuguluses (vanavanemad, vanemad, vennad, õed, lapsed, lapselapsed) või hõimluses (abikaasa, abikaasa vanemad, vennad, õed, lapsed) vastavat ametikohta vahetult kontrolliva ametniku või vahetu ülemusega.;
- 5) keda on karistatud haldus- või kriminaalkorras korruptiivse teo eest.

§ 17. Teenistusse võtmise teistsuguste või täiendavate nõuete kehtestamine

(1) Teenistusse võtmise teistsugused nõuded kehtestatakse seadusega või seaduse alusel.

(2) Teenistusse võtmise täiendavad nõuded kehtestatakse seadusega või seaduse alusel. Täiendavaid kvalifikatsiooninõudeid võib kehtestada ametiasutuse juht või temast kõrgemalseisev ülemus või ametiasutus.

2. jagu Ametniku teenistusse võtmise kord

1. jaotis Ametniku teenistusse võtmise üldkord

§ 18. Ametnikud, kellele ei laiene käesoleva seaduse §-d 19--36

Käesoleva seaduse §-d 19 - 36 ei laiene Riigikogu ja kohaliku omavalitsuse volikogu poolt ametisse nimetatavatele ja valitavatele isikutele ning Vabariigi Presidendi poolt ametisse nimetatavatele isikutele.

§ 19. Ametniku teenistusse võtmine

Ametnik võetakse teenistusse ametisse nimetamisega.

§ 20. Ametisse nimetamise õigus

(1) Ametisse nimetamise õigus on ametiasutuse juhil või tema poolt selleks volitatud ametnikul.

(2) Ametnikud, kelle nimetamise õigus on ametiasutusel või kõrgemalseisval ülemusel, sätestatakse seadusega.

§ 21. Teenistustähtaeg

(1) Ametnik võetakse teenistusse ametiasutuse koosseisus ettenähtud vabale ametikohale määramata ajaks, välja arvatud käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud juhtudel.

(2) Määratud ajaks võetakse teenistusse:

- 1) ajutiselt äraoleva ametniku asendaja - asendatava ametikohale naasmiseni või ametist vabastamiseni;
- 2) konkursi korras ametisse nimetatava ametniku kohusetäitja - konkursikomisjoni otsuses märgitud isiku ametisse astumiseni;
- 3) Riigikogu esimehe või aseesimehe nõunik ja abi, Riigikogu fraktsiooni või ajutise komisjoni nõunik ja aseesimehe volituste lõpuni või Riigikogu fraktsiooni või ajutise komisjoni tegevuse lõppemiseni;
- 4) Vabariigi Presidendi nõunik - Vabariigi Presidendi volituste ajaks;
- 5) peaministri või ministri nõunik ja abi - vastavalt Vabariigi Valitsuse või ministri volituste ajaks;
- 5¹) ministeeriumi kantsler - viieks aastaks;
- 6) koosseisuväline ametnik - ülesande täitmise ajaks;
- 7) riiklik lepitaja - kollektiivse töötüli lahendamise seaduses (RT I 1993, 26, 442; 1996, 3, 57) ettenähtud tähtajaks.

(3) Ajutiselt äraoleva ametniku vabastamisel ametikohalt, välja arvatud Riigikogu esimehe või aseesimehe või peaministri või ministri nõuniku või abi või Riigikogu fraktsiooni või ajutise komisjoni nõuniku või konsultandi või Vabariigi Presidendi nõuniku kohalt, tehakse asendajale ettepanek asuda vabanenud ametikohale määramata ajaks teenistusse võetud ametnikuna. Ajutiselt äraoleva ametniku vabastamisel konkursi korras täidetavalt ametikohalt tehakse tema asendajale ettepanek asuda vabanenud ametikohale konkursi korras ametisse nimetatava ametniku kohusetäitjana.

§ 22. Ametniku katseaeg

(1) Teenistusse võtmise õigust omav isik võib, välja arvatud käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud juhtudel, kohaldada ametniku ametisse nimetamisel katseaega kestusega mitte üle kuue kuu.

(2) Katseajal hinnatakse ametniku töötulemusi ja vastavust ametikohal esitatavatele nõuetele. Enne katseaja lõppu viib vahetu ülemus ametnikuga läbi vestluse, mille tulemused kantakse ametniku atesteerimislehele. Ebarahuldavate tulemuste korral võib ametniku katseaja kestel vabastada käesoleva seaduse § 117 1. lõike punkti 1 alusel.

(3) Katseaega ei kohaldata:

- 1) ametnikule, kelle nimetab ametisse Vabariigi Valitsus või peaminister;
- 2) [Kehtetu]
- 3) ametikoha täitmisel edutamise korras;
- 4) ajutiselt äraoleva ametniku asendajale või kohusetäitjale vabale ametikohale nimetamisel.

(4) Katseaja hulka ei arvata aega, mil teenistussuhe oli peatatud käesoleva seaduse § 108 punktide 1-4 ja 6 alusel.

§ 23. Teenistusse astumiseks esitatavad dokumendid

(1) Isik, kes soovib teenistusse astuda, esitab isikule, kellel on tema teenistusse võtmise õigus:

- 1) kirjaliku avalduse;
- 2) elulookirjelduse;
- 3) omakäelise kinnituse, et ta vastab teenistusse astumiseks seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) tunnistuse (diplomi) vajaliku kvalifikatsiooni või hariduse kohta;
- 5) isikut tõendava dokumendi;
- 6) talle väljaantud tööraamatu;
- 7) muud seadusega või seaduse alusel nõutavad dokumendid.

(2) Isik, kes soovib teenistusse astuda, võib avaldusele lisada ka muid dokumente.

§ 24. Ametisse nimetamise vormistamine

(1) Ametisse nimetamine vormistatakse käskkirja või korraldusega.

(2) Käskkiri või korraldus peab vastama haldusdokumentidele esitatavatele nõuetele ja sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) ametisse nimetatava isiku ees- ja perekonnanime;
- 2) ametiasutuse nimetust, kuhu isik teenistusse võetakse;

- 3) ametikoha nimetust ning palgaastet, palgamäära ja lisatasusid;
- 4) ametisse astumiseks määratud kuupäeva;
- 5) määratud ajaks ametisse nimetamisel - teenistustähtaega;
- 6) katseaja kohaldamisel - katseaja kestust;
- 7) avaliku teenistuse staaži pikkust või puudumist ametisse nimetamise kuupäeva seisuga.

(3) Ärakiri ametisse nimetamise käskkirjast või korraldusest antakse ametisse nimetatud isikule.

§ 25. Teenistuse algus ja selle edasilükkumine

(1) Ametnik on teenistuses ametisse astumise päevast.

(2) Ametisse astumine lükkub kuni seitsmeks kalendripäevaks edasi, kui ametisse astumist takistavaks põhjuseks on isiku haigus või vigastus või ootamatult tekkinud isiklikku või perekondlikku laadi takistus. Ametisse astumise edasilükkamise üle seitsme kalendripäeva otsustab isik, kellel on teenistusse võtmise õigus.

(3) Isik, kellel on teenistusse võtmise õigus, võib ametisse nimetatud isiku taotlusel ametisse astumist edasi lükata ka põhjusel, mida ei ole käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud.

§ 26. Ametisse nimetamise tühistamine

Ametisse nimetamise õigust omav isik tühistab ametisse nimetamise käskkirja või korralduse, kui:

- 1) ametisse nimetatud isik esitab enne ametisse astumiseks määratud kuupäeva sellekohase avalduse;
- 2) enne ametisse astumist ilmnevad seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad ametisse nimetamise;
- 3) isik ei ole määratud ajaks ametisse astunud, välja arvatud, kui ametisse astumine lükkus edasi käesoleva seaduse § 25 2. või 3. lõike alusel;
- 4) isik keeldub ametivande andmisest.

§ 27. Ametisse nimetamise tühistamisega kaasnev kohustus

Isik, kelle ametisse nimetamine tühistatakse, on kohustatud tagastama kogu ametisse nimetamise tõttu saadu.

§ 28. Ametivanne

(1) Ametnik annab esmakordsel ametisse astumisel teda ametisse nimetanud isikule kirjaliku ametivande:

"Töotan olla ustav Eesti põhiseaduslikule korrale ning kohusetundlikult ja täpselt täita ülesandeid, milleks usaldatud amet mind kohustab. Tean, et avaliku teenistuse eetikakoodeksi ja teenistuskohustuste rikkumise eest on seadus kehtestanud vastutuse."

(2) Vande andja kirjutab vandetekstile alla, märkides ära ka vande andmise kuupäeva.

(3) Ametivande teksti hoitakse koos teenistuslehega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametivannet ei pea andma ametnik, kes on andnud politseivande.

2. jaotis

Konkursi korras teenistusse võtmine

§ 29. Konkursi korras täidetavad ametikohad

(1) Riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seaduse § 4 1. lõike punktis 1 nimetatud kõrgemaid ametnikke nimetatakse ametisse avaliku konkursi alusel, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 30 loetletud juhtudel.

(2) Riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuse juhi otsusel võib avaliku konkursi välja kuulutada ka muude ametikohtade täitmiseks vastavas ametiasutuses.

§ 30. Konkursita teenistusse võtmine

Avaliku konkursita võib ametisse nimetada:

- 1) Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Õiguskantsleri Kantselei, Riigikohtu ja Riigikontrolli ametnikke;
- 2) Vabariigi Valitsuse poolt ametisse nimetatavaid ametnikke;
- 3) peaministri ja ministrite nõunikke ja abisid (§ 21 lg. 2 p. 5) ning peaministri poolt ametisse nimetatavaid isikuid;
- 4) ajutisi asendajaid;
- 5) kohusetäitjaid konkursi korras täidetavale vabale ametikohale;
- 6) ametialase edutamise korras;
- 7) [käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 31. Konkursi väljakuulutamine

(1) Avaliku konkursi ametniku vabale ametikohale kuulub ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded välja riigisekretär vastava ametniku ametisse nimetamise õigust omava isiku ettepanekul, andes kandidaatidele avalduse esitamiseks aega vähemalt kaks nädalat teadaande avaldamise päevast arvates.

(2) Konkursiteadaanne peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) ametiasutuse ja konkursi korras täidetava ametikoha nimetust;
- 2) kandidaadile esitatavaid nõudeid;
- 3) ametipalga suurust;
- 4) avalduse ja muude vajalike dokumentide esitamise tähtaega;
- 5) konkursi- ja atesteerimiskomisjoni aadressi;
- 6) konkursi- ja atesteerimiskomisjoni koosoleku aega.

(3) Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni koosolek toimub mitte varem kui kolme nädala möödumisel, arvates konkursiteadaande avaldamise päevast.

§ 32. Dokumentide esitamine konkursil osalemiseks

Konkursil osalemise avaldus esitatakse koos käesoleva seaduse § 23 1. lõike punktides 2-4 ja 7 loetletud dokumentidega konkursi- ja atesteerimiskomisjoni (§ 93) nimele.

§ 33. Konkursil osalejate hindamine

Konkursi- ja atesteerimiskomisjon hindab kandidaatide vastavust ametikoha täitmiseks esitatavatele nõuetele, kuulab vajadusel ära isiku, kellel on õigus nimetada sellele ametikohale, ja teeb oma otsuse käesoleva seaduse §-s 97 sätestatud korras.

§ 34. Konkursi tulemuste teatavakstegemine

(1) Konkursi- ja atesteerimiskomisjon esitab ametikohale nimetamiseks ühe või mitu kandidaati või loobub kandidaadi esitamisest.

(2) Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimees, tema äraolekul aseesimees või selleks volitatud liige teatab hiljemalt otsuse tegemise päevale järgneval tööpäeval kirjalikult igale kandidaadile tema kohta tehtud otsuse ning ametisse nimetamise õigust omavale isikule andmed esitatud kandidaadi kohta või kandidaatide esitamisest loobumisest.

§ 35. Esitatud kandidaadi ametisse nimetamine või reservi arvamine

(1) Ametikohale nimetamiseks esitatud kandidaadid esitavad kahe nädala jooksul, arvates konkursi- ja atesteerimiskomisjoni otsuse teatavakssaamise päevast, ametisse nimetamise õigust omavale isikule kirjaliku avalduse, elulookirjelduse, omakäelise kinnituse, et nad vastavad teenistusse astumiseks seaduses sätestatud nõuetele, käesoleva seaduse § 23 1. lõike punktides 4-6 nimetatud dokumentide koopiaid ning muud seadusega või seaduse alusel nõutavad dokumendid.

(2) Ametikohale nimetamise õigust omav isik nimetab konkursi- ja atesteerimiskomisjoni poolt ametisse nimetamiseks esitatud nende isikute hulgast, kes täitsid käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tingimused, ametisse ühe kandidaadi. Ametikohale nimetamisel ja ametisse astumisel järgitakse käesoleva seaduse § 23-25. Isikutele, keda ametisse ei nimetatud, teatab ametisse nimetamise õigust omav isik hiljemalt ametisse nimetatud isiku ametisse astumise päeval kirjalikult ja motiveeritult nende ametisse mittenumetamisest.

(3) Ametikohale nimetamiseks esitatud kandidaat, keda temast sõltumatutel põhjustel ei nimetatud ametisse ja kes ei ole ametnik, võib kahe nädala jooksul, arvates ametisse nimetamise õigust omavalt isikult teate saamise päevast, esitada reservi arvamise avalduse vastavalt käesoleva seaduse § 138 punktile 3.

§ 36. Konkursi luhtumine

Konkurss loetakse luhtunuks, kui sellel osalemiseks ei esitatud ühtegi avaldust, samuti siis, kui konkursi- ja atesteerimiskomisjon loobus ametikohale nimetamiseks kandidaadi esitamisest.

3. peatükk

TEENISTUJA ÕIGUSED

§ 37. Palga maksmine ja lisatasu teenistusaastate eest

- (1) Teenistujal on õigus saada palka alates teenistusse astumise päevast kuni teenistusest vabastamise päevani.
- (2) Riigiametnikule makstakse lisatasu teenistusaastate eest järgmiselt:
  - 1) alates 5-aastasest teenistusstaazist - 5% ametipalgast;
  - 2) 10-15-aastase teenistusstaazi korral - 10% ametipalgast;
  - 3) alates 15-aastasest teenistusstaazist - 15% ametipalgast.
- (3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud tasu võib jätta maksmata või selle suurust võib vähendada ametniku distsiplinaarkaristuse kehtivuse ajal.
- (4) Palka makstakse palgaseaduses (RT I 1994, 11, 154; 1995, 12, 120; 1999, 29, 397; 2000, 10, 59; 40, 248) sätestatud korras.

§ 38. Lisatasu akadeemilise kraadi eest

- Akadeemilise kraadiga riigiametnikule makstakse lisatasu:
- 1) magistrakraadi eest - 10% ametipalgast;
  - 2) doktorikraadi või sellega võrdsustatud kraadi eest - 20% ametipalgast.

§ 39. Lisatasu võõrkeelte valdamise eest

Riigiametnikule, kes valdab teda ametisse nimetanud isiku või ametiasutuse poolt määratud ulatuses vähemalt kolme võõrkeelt ja nende keelte kasutamine on teenistuses vajalik, makstakse kolmanda ja iga järgmise võõrkeele eest lisatasuna 10 protsenti ametipalgast, kuid kokku mitte üle 30 protsendi.

§ 39¹. Lisatasu riigisaladuse ja salastatud teabekandjate töötlemise eest

Teenistujale (välja arvatud julgeolekuasutuse ametnik), kes töötab ametikohal, millel töötamise eeltingimuseks on riigisaladusele juurdepääsu loa omamine, makstakse lisatasu kuni 50 protsenti tema ametipalgast.

§ 40. Teenistuslähetusse saatmine ja lähetuskulude hüvitamine

- (1) Teenistujal on õigus teenistuslähetusse kulude hüvitamisele seaduse või Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud tingimustel, ulatuses ja korras.
- (2) Teenistuslähetusse ajaks säilitatakse teenistujale ameti- või abiteenistuskohat ja palk.
- (3) Teenistuslähetusse ei ole lubatud saata rasedat, samuti isikut, kes kasvatab lapsinvaliidi, invaliidi lapsest või alla kolmeaastast last, ilma isiku nõusolekuta.

§ 41. Hüvitus riigiametniku nimetamisel teises paikkonnas asuvale ametikohale

Teises paikkonnas asuvale ametikohale nimetamise korral makstakse riigiametnikule hüvitusena ühe kuu ametipalk uuel ametikohal, kui see on suurem riigiametniku viimasest ametipalgast. Kui ametipalk uuel ametikohal on väiksem riigiametniku viimasest ametipalgast, siis makstakse hüvitusena riigiametniku viimase ametipalga suurune summa. Lisaks hüvitatakse ametniku ja tema perekonnaliikmete sõidu- ja varaveokulud Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud tingimustel, ulatuses ja korras.

§ 42. Sõidukulude hüvitamine

- (1)-(2) [Kehtetud]
- (3) Isikliku sõiduki ametisõitudeks kasutamise kulud hüvitatakse ametnikule Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud tingimustel, ulatuses ja korras.

§ 43. Välislähetus

- (1) Välislähetuseks loetakse teenistuja lähetamist välisriiki.
- (2) Loa ministeeriumi valitsemisala asutuse juhi välislähetuseks annab kantsler ministri teadmisel.
- (3) Teenistuja välislähetusse saatmise korra, välislähetustasu ning hüvitiste suuruse ja nende maksmise korra, samuti muud sotsiaalsed tagatised kehtestab Vabariigi Valitsus oma määrusega.

§ 44. Töö- ja puhkeae

- (1) Teenistujal on kahe puhkepäevaga viiepäevane töönael.

(2) Teenistuja tööaeg ei või ületada 40 tundi nädalas.

(3) Teenistuja töö- ja puhkeaeg määratakse töö- ja puhkeaja seaduse (RT I 1994, 2, 12; 1995, 12, 120) alusel, arvestades käesoleva seaduse ja avalikku teenistust reguleerivate eriseadustega sätestatud erisusi.

§ 45. Puhkus ja puhkusetasu

(1) Ametnikul on õigus puhkuseseaduses (RT 1992, 37, 481; RT I 1993, 10, 150; RT I 1994, 84, 1474; 1995, 16, 228; 1997, 74, 1229; 93, 1560) sätestatud 35-kalendripäevasele põhipuhkusele ja teistele puhkustele puhkuseseaduses ja käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Vähemalt kolmeaastase teenistusstaazi korral antakse ametnikule kolmanda ja iga järgmise aasta eest üks päev lisapuhkust, kuid kokku mitte rohkem kui 10 kalendripäeva. Distiplinaarkaristuse kehtivuse ajal võib lisapuhkust vähendada või jätta andmata.

(3) Puhkusetasu makstakse hiljemalt eelviimasel tööpäeval enne puhkuse algust täies ulatuses.

(4) Ametnik, kellele ei makstud puhkusetasu käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud ajal, võib nõuda puhkuse pikendamist puhkusetasu maksmisega viivitatud aja võrra.

§ 46. Puhkusetootus

(1) Teenistujale võib maksta põhipuhkusega seoses puhkusetootust kuni ühe kuu ametipalga ulatuses. Puhkusetootuse maksmise korral tuleb puhkusetootust maksta kõikidele teenistujatele võrdsetel alustel.

(1¹) Puhkuse üleviimisel järgmisele tööaastale makstakse puhkusetootust ka eelmise tööaasta eest.

(2) Kui puhkus antakse osadena, siis makstakse kogu puhkusetootus välja puhkuse esimese osa kasutamisel.

(3) Distiplinaarkaristuse kehtivuse ajal puhkusetootust ei maksta.

(4) Puhkusetootus makstakse välja teenistuja valikul kas koos puhkusetasuga või esimesel palgapäeval pärast puhkuselt naasmist.

§ 47. Ametniku üleviimine ja talle ametikohaväliste ülesannete andmine

Ametniku teisele ametikohale üleviimine, samuti talle ametikohaväliste ülesannete andmine on lubatud ainult ametniku kirjalikul nõusolekul, välja arvatud käesoleva seaduse §-des 60, 61 ja 64 sätestatud juhtudel. Ametniku teise paikkonda üleviimine on lubatud ainult ametniku kirjalikul nõusolekul, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 61 sätestatud juhul.

§ 48. Töötasustamine ametniku ebaseadusliku üleviimise korral

Ametnikul on õigus saada senist palka ebaseadusliku üleviimise kogu aja eest, kui tal sel ajal ei lubatud jätkata seniste ülesannete täitmist ja ta teatas kirjalikult ebaseadusliku korralduse teinud isikule või ametiasutusele üleviimise ebaseaduslikkusest.

§ 49. Üleviimine tervislikel põhjustel

Ametnikul, kellele arsti otsuse alusel on senisel ametikohal teenistuse jätkamine tervise tõttu vastunäidustatud, on õigus saada samas ametiasutuses tervisele vastav ametikoht, välja arvatud konkursi korras täidetav ametikoht. Kui ametiasutuses ei ole sellist ametikohta või kui ametnik ei vasta sellise ametikoha täitmiseks esitatavatele muudele nõuetele, vabastatakse ta teenistusest käesoleva seaduse § 117 1. lõike punkti 5 alusel.

§ 50. Ametniku teenistustingimuste ajutine kergendamine ja ametniku ajutine üleviimine

(1) Ametnikul on arsti otsuse alusel õigus teenistustingimuste ajutisele kergendamisele või ajutisele üleviimisele tervises seisundile vastavale ametikohale, välja arvatud konkursi korras täidetavale ametikohale. Ametnikule makstakse uuele ametikohale vastavat ametipalka, kui see on ametniku senisest ametipalgast suurem, ja lisatasusid, millele ametnikul on õigus. Kui uuele ametikohale vastav ametipalk on ametniku senisest ametipalgast väiksem, säilitatakse ametnikule senine palk.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud teenistustingimuste kergendamise või üleviimise võimatuse korral vabastatakse ametnik ametiülesannete täitmisest arsti otsuses märgitud töövabastuse lõpuni. Selle aja eest makstakse ametnikule senist palka.

§ 51. Ametniku teenistustingimuste ajutine kergendamine ja ametniku ajutine üleviimine raseduse ajaks

(1) Ametnikul on arsti vormistatud haiguslehe alusel raseduse ajaks õigus teenistustingimuste ajutisele kergendamisele või ajutisele üleviimisele teisele ametikohale, välja arvatud konkursi korras täidetav ametikoht. Palgavahe hüvitatakse ravikindlustuse seaduses (RT I 2002, 62, 377) sätestatud korras.

(2) Kui ametiasutuse asukohajärgne tööinspektor on tuvastanud käesoleva seaduse lõikes 1 sätestatud teenistustingimuste kergendamise või üleviimise võimatuse, vabastatakse ametnik haiguslehel näidatud ajaks teenistuskohustuste täitmisest ja makstakse kohustusliku ravikindlustuse hüvitist ravikindlustuse seaduses ettenähtud korras.

[RT I 2002, 62, 377- jõust. 01.10.2002]

§ 52. Lapsinvaliidi või alla kolmeaastast last kasvatava ametniku soodustused

Soodustused, mis vastavalt seadusele on lapsinvaliidi või alla kolmeaastast last kasvataval naisel, laienevad ka meesametnikule, kes üksi kasvatab lapsinvaliidi või alla kolmeaastast last, samuti ametnikule, kes on alla kolmeaastase lapse või lapsinvaliidi eestkostjaks.

§ 53. Õppekulude hüvitamine

(1) Isikul, kes sai riiklikku õppelaenu ja pärast õppeasutuse lõpetamist astus riigiteenistusse, on õigus riikliku õppelaenu kustutamisele Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud tingimustel, ulatuses ja korras.

(2) Riiklikus kõrgkoolis õppiv Eesti kodanik, kelle mõlemal või ühel vanemal on või oli vähemalt 15-aastane teenistusstaaž riigiametnikuna, on õigus saada õppemaksu hüvitist riigieelarve vahenditest Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud korras, välja arvatud juhul, kui nimetatud staaž on katkenud käesoleva seaduse §-s 154 sätestatud asjaoludel. Samasugune õigus on ka isikul, kelle vähemalt üks riigiteenistuses olnud vanematest või riigiteenistuses olnud abikaasa invaliidistus või suri töövigastuse, kutsehaiguse, tema suhtes teenistusülesannete tõttu toimepandud ründe või kuriteo tõkestamise tagajärjel.

(3) [Kehtetu]

§ 54. Õppepuhkus tööalaseks enesetäiendamiseks

Riigiametnikule antakse üks kord viie aasta jooksul kuni kolmeks kuuks õppepuhkus tööalaseks enesetäiendamiseks ametipalga säilitamisega täiskasvanute koolituse seaduses (RT I 1993, 74, 1054; 1998, 71, 1200) kehtestatud korras.

§ 55. Eluruumi kasutamine

(1) Riigiametnikule antakse võimaluse korral tööandja eluruum või hüvitatakse muu eluruumi kasutamiskulud, kui ametnik nimetatakse teises paikkonnas asuvale ametikohale või kui tal ametiasutuse asukohas ei ole omaette eluruumi.

(2) Ametikohtade loetelu, kus hüvitatakse muu eluruumi kasutamiskulud, ning kasutamiskulude piirmäärad kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

§ 55¹. Toitlustamise tagamine

Riigipiiril asuvas tollipunktis sanitaar-, karantiini-, veterinaar-, toidu-, fütosanitaar- või tollikontrolli teostavale riigiametnikule tagatakse toitlustamine teenistuskohustuste täitmise ajal.

§ 56. Toetus teenistuja surma korral või invaliidistumisel

(1) Teenistuja surma korral tema suhtes teenistusülesannete tõttu toimepandud ründe või kuriteo tõkestamise tagajärjel makstakse tema ülalpidamisel olnud perekonnaliikmetele ühekordset toetust surnud isiku 10 aasta ametipalga ulatuses. Niisugustel asjaoludel surnud isiku matused korraldatakse riigi kulul.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud asjaoludel invaliidistunud teenistujale makstakse ühekordset toetust:

- 1) töövõime osalise kaotuse korral - tema ühe aasta ametipalga ulatuses;
- 2) töövõime täieliku kaotuse korral - tema viie aasta ametipalga ulatuses.

§ 57. Ametniku vanaduspension

(1) Ametnikule kindlustatakse riiklik vanaduspension käesolevas seaduses sätestatud eranditega.

(2) Riiklike vanaduspensionide suurendatakse järgmiselt:

- 1) 10 - 15-aastase teenistusstaaži korral - 10 % võrra;
- 2) 16 - 20-aastase teenistusstaaži korral - 20 % võrra;
- 3) 21 - 25-aastase teenistusstaaži korral - 25 % võrra;
- 4) 26 - 30-aastase teenistusstaaži korral - 40 % võrra;

5) üle 30-aastase teenistusstaazi korral - 50 % võrra.

(3) Kulutused, mis tulenevad käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud vanaduspensionide suurendamisest, kaetakse riigieelarve vahenditest.

§ 58. Ametniku muud teenistusalsed õigused

Ametnikul on suhetes oma tööandja ning sotsiaalkindlustust või -hooldust teostava asutusega kõik õigused, mis on ette nähtud töölepingu alusel töötavale isikule. Erandid ja täiendavad õigused sätestatakse käesoleva ja muude avalikku teenistust reguleerivate seadustega.

4. peatükk **TEENISTUSKOHUSTUSED**

§ 59. Teenistuskohustuste täitmine ja õigusaktide järgimise kohustus

(1) Teenistuja peab oma teenistuskohustusi täitma täpselt, õigeaegselt, kohusetundlikult, otstarbekalt ja omakasupüüdmatult, lähtudes avalikest huvidest. Teenistuskohustused on kindlaks määratud käesoleva seaduse, muude seaduste, samuti määruste ja ametijuhendite ning muude õigusaktidega. Teenistuskohustuste täitmisel peab teenistuja samuti lähtuma käesoleva seaduse lisas 1 toodud avaliku teenistuse eetikakoodeksist ning teistest, ametiasutuse siseselt kehtestatavatest eetikakoodeksitest.

(1¹) Ametijuhendit võib muuta teenistuja nõusolekuta, kui ei muutu ametikoha eesmärk, põhifunktsioon(id), nõutav erialane ettevalmistus ega teenistuja palk ja ametniku ülesannete maht oluliselt ei suurene.

(2) Teenistuja on kohustatud täitma teenistusse puutuvaid õigusakte ja korraldusi ning, ootamata erikorraldust, ülesandeid, mis tulenevad tema teenistuskohast, välja arvatud käesoleva seaduse §-de 62 1. lõikes ja 63 1. lõikes loetletud juhtudel.

§ 60. Teenistuskohast mittetulenevate korralduste täitmine

(1) Teenistuja on kohustatud täitma vahetu ülemuse või ametiasutuse juhi ühekordseid teenistusalsaid korraldusi, mille täitmise kohustus ei tulene tema teenistuskohast, välja arvatud käesoleva seaduse §-de 62 1. lõikes ja 63 1. lõikes loetletud juhtudel. Ametiasutuse juhi korraldusest peab teenistuja teatama oma vahetule ülemusele.

(2) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud korralduse täitmine takistaks teenistuskohast tulenevate ülesannete täitmist, peab teenistuja teatama sellest korralduse andjale ning korralduse kordamisel selle täitma.

§ 61. Teenistusülesannete hulka mittekuuluvate ülesannete täitmine

(1) Teenistuja on ajutiselt kohustatud täitma ametiasutuse juhi antud ülesandeid, mis ei kuulu tema teenistusülesannete hulka, kui niisuguste ülesannete täitmine on samas ametiasutuses vajalik loodusõnnetuse tagajärgede kiireks kõrvaldamiseks või õnnetusjuhtumi, vara hävimise või riknemise kiireks ärahoidmiseks, välja arvatud, kui ülesande täitmine on teenistujale tervise tõttu vastunäidustatud või ilmselt ei vasta tema võimetele.

(2) Teenistujale, kes ajutiselt vabastati seniste teenistusülesannete täitmisest käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel, säilitatakse senine palk.

§ 62. Korraldused, mida on keelatud anda

(1) Keelatud on anda korraldust, mis:

- 1) on vastuolus õigusaktidega;
- 2) ületab korralduse andja võimupiire;
- 3) nõuab tegusid, mille sooritamiseks korralduse saajal puudub õigus.

(2) Korralduse seaduslikkuses kahtlemisel on teenistuja kohustatud kohe teatama korraldusest ja oma kahtlustest korralduse andjale ja tema kõrgemalseisvale ülemusele. Korralduse kirjalikul kordamisel tuleb korraldus täita, välja arvatud käesoleva seaduse § 63 1. lõikes loetletud juhtudel.

§ 63. Teenistuskohast mittetulenevate ülesannete täitmisest keeldumise alused

(1) Teenistuja võib käesoleva seaduse §-de 60 1. lõikes, 61 1. lõikes ja 62 2. lõikes sätestatud kohustuste täitmisest keelduda, kui nende täitmine:

- 1) oleks suunatud tema abikaasa või tema või abikaasa vanemate, vendade, õdede või laste või teiste talle lähedaste inimeste vastu;
- 2) on talle tervise tõttu vastunäidustatud;
- 3) ei võimalda kasutada laste kasvatamiseks ettenähtud soodustusi;
- 4) eeldaks kõrgemat kvalifikatsiooni või teistsugust erialast ettevalmistust kui see, mis on antud teenistujal.

(2) Korralduse täitmisest keeldumisel peab teenistuja korralduse andjale kohe teatama käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud asjaolust.

§ 64. Puuduva ametniku ülesannete täitmine

(1) Puuduva ametniku ametisse nimetamise õigust omav isik võib ajutiselt äraoleva ametniku asendamiseks või vaba ametikoha täitmiseks edasilükkamatutel juhtudel, kui ametiasutuse normaalne töö oleks ametniku puudumise tõttu takistatud ja asendaja või kohusetäitja teenistusse võtmine ei ole võimalik või otstarbekas:

- 1) jagada puuduva ametniku ülesanded teiste ametnike vahel, vabastamata neid oma ülesannete täitmisest;
- 2) panna puuduva ametniku ülesanded teisele ametnikule, vabastades viimase tema ülesannete täitmisest;
- 3) panna puuduva ametniku ülesanded osaliselt teisele ametnikule, vabastamata teda oma ülesannete täitmisest.

(2) Ametnik võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ülesannete ajutisest täitmisest keelduda, kui nende täitmine on talle tervise tõttu vastunäidustatud või eeldab kõrgemat kvalifikatsiooni või teistsugust erialast ettevalmistust kui see, mis on antud teenistujal.

(3) Ametnik ei või käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel samas ametiasutuses puuduva ametniku ülesandeid täita üle kahe kuu kalendriaastas. Kui puuduvat ametnikku asendab tema koosseisuline asetäitja või kui isik on andnud kirjaliku nõusoleku puuduva ametniku ülesannete täitmiseks pikema perioodi vältel, siis seda tähtaega ei kohaldata.

(4) Ametnikele, kes käesoleva paragrahvi 1. lõike punkti 1 alusel asendavad puuduvat ametnikku, makstakse lisaks nende enda palgale lisatasu kuni puuduva ametniku ametipalga ulatuses proportsionaalselt neile pandud puuduva ametniku ülesannete hulga.

(5) Ametnikule, kes käesoleva paragrahvi 1. lõike punkti 2 alusel asendab puuduvat ametnikku, makstakse puuduva ametniku ametipalka, kui see on tema ametipalgast suurem, ja lisatasusid, millele asendajal on õigus. Kui puuduva ametniku ametipalk on asendaja ametipalgast väiksem, säilitatakse asendajale tema senine palk.

(6) Ametnikule, kes käesoleva paragrahvi 1. lõike punkti 3 alusel asendab puuduvat ametnikku, makstakse lisaks tema enda palgale lisatasu kuni puuduva ametniku ametipalga ulatuses proportsionaalselt temale pandud puuduva ametniku ülesannete hulga.

§ 65. Asjaajamise ja vara üleandmine

(1) Teenistuja on kohustatud enne puhkusele minekut, samuti enne ameti- või abiteenistuskohalt vabastamist pöörduma selleks määratud isiku poole asjaajamise ja teenistuse tõttu tema kätte usaldatud vara üleandmiseks. Selleks määratud isik on kohustatud asjaajamise ja vara vastu võtma.

(2) Riigiteenistuja kohustused ja vastutus riigivara üleandmisel ja vastuvõtmisel sätestatakse riigivara seadusega.

§ 66. [Kehtetu]

§ 67. Avaldamisele mittekuuluva teabe hoidmine

Teenistuja peab nii teenistussuhte ajal kui ka pärast teenistusest vabastamist hoidma talle teenistuse tõttu teatavaks saanud riigi- ja ärisaladust, teiste inimeste perekonna- ja eraellu puutuvaid andmeid ning muud konfidentsiaalsena saadud informatsiooni.

§ 68. Kuulumine relvi valdavasse organisatsiooni

Riigiteenistuja võib kuuluda relvi valdavasse, sõjaväeliselt korraldatud või sõjalisi harjutusi harrastavasse organisatsiooni ainult teda ametisse nimetanud isiku või ametiasutuse loal ning vahetu ülemuse teadmisel. Nimetatud tingimus ei laiene kuulumisele riiklikesse organisatsioonidesse, jahimeeste ühendustesse ning üldteadolevatesse ja -tunnustatud spordiorganisatsioonidesse.

§ 69. Tulundusühendusse kuulumise piirangud

(1) Riigiametnik ei või kuuluda tulundusühenduse alaliselt tegutsevasse juhtorganisse, kontroll- ega revisjoniorganisse, välja arvatud riigi esindajana riigi või avalik-õigusliku isiku osalusega ettevõtte juhtimis- või järelevalveorganisse.

(2) Riigi osalusega ettevõtte juhtimis- või järelevalveorganisse kuulumise eest riigiametnikule eritasu ei maksta.

§ 70. Erakonda kuulumise piirangud

Riigiametnikud, välja arvatud Riigikogu esimehe ja aseesimeeste nõunikud ja abid, Riigikogu fraktsioonide nõunikud ja konsultandid, peaministri ja ministrite nõunikud ja abid, ei või kuuluda erakonna alaliselt tegutsevasse juhtorganisse, kontroll- ega revisjoniorganisse.

§ 71. Piirangud seoses teenistusalase järelevalvega

(1) Riigiametnik ei või saada tulu ühenduselt ega erakonnalt, mille üle ta teenistuskohustuste täitmise korras teostab järelevalvet.

(2) Ametnikule ei või panna kohustust teostada teenistuskohustuste täitmise korras järelevalvet tulundusühenduse üle, mille liikmeks ta on.

§ 72. Osalemine ettevõtluses

(1) Riigiametnik võib tegelda ettevõtlusega ainult teda ametisse nimetanud isiku või ametiasutuse loal, kui ettevõtlus ei takista teenistuskohustuste täitmist ega kahjusta teenistuskoha mainet.

(2) Ametnik ei või teenistuskohustuste täitmise korras teostada järelevalvet oma ettevõtluse üle.

§ 73. Töötamine teise tööandja juures

(1) Ametnik võib teise tööandja juures töötada vahetu ülemuse poolt lubatud koormusega ja ajal, kui niisugune töötamine ei kahjusta teenistuskoha mainet.

(2) Ametnik ei või töötada tööandja juures, kelle üle ta teenistuskohustuste täitmise korras teostab järelevalvet.

§ 74. Piirangud teenistusse või liikmeks astumisel

Ametist vabastatud riigiametnik ei või kolme aasta jooksul, arvates ametist vabastamise päevast, astuda selle tööandja teenistusse või tulundusühenduse liikmeks, kelle üle ta viimase kolme aasta jooksul süstemaatiliselt teostas järelevalvet. Ta ei või ka kolme aasta jooksul, arvates ametist vabastamise päevast, saada niisuguselt tööandjalt või tulundusühenduselt tulu.

§ 75. Majanduslike huvide deklareerimise kohustus

Ametnik on kohustatud esitama majanduslike huvide deklaratsiooni korruptsioonivastases seaduses sätestatud korras ja tingimustel.

§ 76. Piirangud tehingute tegemisel

(1) Teenistujal on keelatud:

- 1) omandada tehingu tegemiseks tema kätte usaldatud selle isiku vara, kellega ta on töö- või teenistussuhtes;
- 2) teha riigiasutust tehingus esindama õigustatud isikuna asjaomase ametiasutuse kaudu tehinguid riigiga või kohaliku omavalitsuse asutust tehingus esindama õigustatud isikuna asjaomase ametiasutuse kaudu tehinguid kohaliku omavalitsusüksusega;
- 3) teha riigi või kohaliku omavalitsusüksuse esindajana varalisi tehinguid korruptsioonivastase seaduse § 19 lõikes 2 nimetatud juriidiliste isikutega;
- 4) teha riigi või kohaliku omavalitsusüksuse esindajana varalisi tehinguid mittetulundusühingu või erakonnaga, mille liige ta on;
- 5) teha riigi või kohaliku omavalitsusüksuse esindajana varalisi tehinguid selle tööandja, äriühingu, mittetulundusühingu või erakonnaga, kelle tegevust ta kontrollib;
- 6) teha riigi või kohaliku omavalitsusüksuse esindajana varalisi tehinguid oma lähisugulaste, -hõimlaste või iseendaga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud keeldu rikkudes tehtud tehing on tühine.

5. peatükk AMETIASUTUSE SISEKORRAEESKIRI

§ 77. Sisekorraeeskirja sisu

Ametiasutuse sisekorraeeskirjaga määratakse vähemalt alljärgnev:

- 1) tööaja algus ja lõpp;
- 2) puhkamiseks ja einestamiseks antavad vaheajad ning tööpäevasisesed üldised vaheajad;

- 3) puhkepäevadel, riigipühadel ja pärast igapäevase tööaja lõppu ametiasutuses viibimise tingimused ja kord;
- 4) teenistusalaste korralduste teatavakstegemise kord;
- 5) palgamaksmise aeg ja koht;
- 6) töökaitse ja tuleohutuse üldjuhised;
- 7) üldised käitumiseeskirjad ametiasutuses;
- 8) teenistusest puudumisest teatamise kord, kui teenistuja kasutab seadusega antud õigust puududa teenistusest tervislikel põhjustel või kuni 14-aastase haige lapse hooldamiseks ilma haigus- või hoolduslehta.

§ 78. Sisekorraeeskirja kehtestamine ja tutvustamine

- (1) Ametiasutuse juht esitab sisekorraeeskirja projekti tutvumiseks ning ettepanekute ja märkuste tegemiseks teenistujatele ja neid esindavatele organisatsioonidele vähemalt kaks nädalat enne eeskirja kinnitamist. Tehtud ettepanekud ja märkused ei ole ametiasutuse juhile kohustuslikud, välja arvatud juhul, kui need lähtuvad seadusest.
- (2) Ametiasutuse sisekorraeeskirja kinnitab ametiasutuse juht.
- (3) Ametiasutuse juht saadab sisekorraeeskirja ärakirja pärast eeskirja kinnitamist ametiasutuse asukohajärgsele tööinspektorile ja teenistujaid esindavale organisatsioonile.
- (4) Sisekorraeeskiri jõustub kinnitamise päevale järgneval tööpäeval, kui eeskirjas ei nähtaette hilisemat jõustumist. Eeskiri tehakse kõigile teenistujatele allkirja vastu teatavaks.
- (5) Ametiasutuse juht peab teenistusse võtmisel tutvustama teenistujale sisekorraeeskirja, mille kohta teenistujalt võetakse allkiri, ning tagama võimaluse igal ajal eeskirjaga tutvuda.

6. peatükk ERGUTUSED, AMETNIKU EDUTAMINE JA DISTSIPLINAARVASTUTUS

1. jagu Ergutused

§ 79. Ergutuste liigid

- (1) Kauaaegse teenistuse, samuti teenistuskohustuste või kodanikukohuse silmapaistvalt hea täitmise eest võib kohaldada järgmisi ergutusi:
  - 1) tänu avaldamine;
  - 2) rahalise preemia andmine;
  - 3) hinnalise kingituse andmine;
  - 4) kõrgemale palgaastmele viimine mitte kauemaks kui üheks aastaks.
- (2) Üheaegselt võib kohaldada mitut ergutust.
- (3) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 4 sätestatud ergutuse kasutamist ei välista ametniku asumine kõige kõrgemal palgaastmel, mis seadusega on sellele ametnikegrupile ette nähtud, välja arvatud juhul, kui ametnik on kõige kõrgemal palgaastmestikus sätestatud palgaastmel.

§ 80. Ergutuse kohaldaja

- (1) Teenistujale võib tänu avaldada tema ülemus, kellel on õigus anda käskkirja või korraldust.
- (2) Rahalise preemia või hinnalise kingituse võib anda isik või ametiasutus, kellel on antud teenistuja teenistusse võtmise õigus.
- (3) Kõrgemale palgaastmele võib viia isik või ametiasutus, kellel on antud teenistuja teenistusse võtmise õigus.
- (4) Motiveeritud ettepaneku ergutuse kohaldamiseks võib teha iga ülemus või ametiasutus.

§ 81. Ergutuse vormistamine

- (1) Ergutus vormistatakse motiveeritud käskkirja või korraldusega vähemalt kahes eksemplaris, millest üks jääb ergutuse kohaldajale, teise saab teenistuja.
- (2) Ergutus kantakse teenistuslehele.

2. jagu

Ametniku edutamine

§ 82. Ametniku edutamine

(1) Ametniku edutamiseks loetakse ametniku nimetamist:

- 1) kõrgema põhigrupi ametikohale samas ametiasutuses või ametiasutuse haldusala piires;
- 2) käesoleva seaduse § 29 1. lõikes nimetatud ametikohale;
- 3) ametiasutuse, kus ametnik on teenistuses, kõrgemalseisva ametiasutuse sama põhigrupi ametikohale;
- 4) kohaliku omavalitsuse ametiasutuses juhtide põhigrupi ametikohale.

(2) Ametniku edutamise õigus on isikul või ametiasutusel, kellel on õigus nimetada isik ametisse ametikohale, millele ametnik edutatakse.

§ 83. Ametniku edutamise kord

(1) Edutada võib ametnikku, kes on senisel ametikohal olnud teenistuses vähemalt kuus kuud ning edutamisel käesoleva seaduse § 29 1. lõikes nimetatud ametikohale on tunnistatud konkursi- ja atesteerimiskomisjoni poolt vastavaks sellele ametikohale, millele ametnik edutatakse. Motiveeritud ettepaneku ametniku edutamiseks võib teha tema ülemus, isik või ametiasutus, kes on ametniku ametisse nimetanud või kellel on õigus nimetada ametnik ametisse ametikohale, millele ametnik edutamiseks esitatakse, ja vastav konkursi- ja atesteerimiskomisjon.

(2) Edutamiseks on vajalik edutatava kirjalik nõusolek. Ametniku edutamisel teise ametiasutusse on vajalik ametiasutuse, kus isik on teenistuses, juhi kirjalik nõusolek, välja arvatud käesoleva seaduse § 82 1. lõike punktis 3 nimetatud juhul.

(3) Mitme ametniku ühele ametikohale edutamiseks esitamise korral otsustab edutamise isik või ametiasutus, kellel on õigus nimetada ametnik ametisse ametikohale, millele ametnik edutatakse. Ametikohale mitteedutatuks osutunud ametnikele teatab edutamise õigust omav isik või ametiasutus sellest kirjalikult ja motiveeritult hiljemalt edutatuks osutunud ametniku edutamise päeval. Ametniku edutamisel teise ametiasutusse vabastatakse ta seniselt ametikohalt käesoleva seaduse § 127 1. lõike alusel.

(4) Ametnikku ei saa edutada distsiplinaar karistuse kehtivuse ajal.

3. jagu Ametnike distsiplinaarvastutus

§ 84. Distsiplinaarsüüteod

Distsiplinaarsüütegudeks on:

- 1) teenistuskohustuste süüline täitmata jätmine või mittedoet kohane täitmine, sealhulgas teenistuses joobnuna viibimine;
- 2) ametiasutusele süüline varalise kahju tekitamine või niisuguse kahju tekkimise ohu süüline loomine;
- 3) vääritud tegu, s.o. süüline tegu, mis on vastuolus üldtunnustatud kõlblusnormidega, ametnikule esitatavate eetiliste nõuetega või diskrediteerib ametnikku või ametiasutust, sõltumata sellest, kas niisugune tegu pandi toime teenistuses või väljaspool teenistust.

§ 85. Distsiplinaar karistused

(1) Ametnikele määratavateks distsiplinaar karistusteks on:

- 1) noomitus;
- 2) rahatrahv mitte üle ametniku 10-kordse päevapalga;
- 3) palga maksmise peatamisega teenistusest kõrvaldamine mitte kauemaks kui 10 järjestikuseks graafikujärgseks tööpäevaks;
- 4) üleviimine madalamale palgaastmele kuni kolme astme võrra mitte kauemaks kui üheks aastaks;
- 5) teenistusest vabastamine käesoleva seaduse § 118 alusel.

(2) Iga süüteo eest võib määrata ainult ühe distsiplinaar karistuse.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 4 sätestatud distsiplinaar karistuse määramist ei välista ametniku asumine kõige madalamal palgaastmel, mis seadusega on sellele ametnikegrupile ette nähtud, välja arvatud juhul, kui ametnik on kõige madalamal palgaastmestikus sätestatud palgaastmel.

§ 86. Distsiplinaarkaristuse määraja

Distsiplinaarkaristuse määramise õigus on isikul või ametiasutusel, kellel on antud ametniku ametisse nimetamise õigus.

§ 87. Distsiplinaarkaristuse kohaldamise kord

Ametniku distsiplinaarvastutusele võtmisel kohaldatakse töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse (RT I 1993, 26, 441; 1995, 16, 228; 1998, 64/65, 1009) §-de 6-13, 15, § 17 1., 2. ja 4.-6. lõiget ning §-de 18, 19, § 20 1. ja 2. lõiget järgmiste erisustega:

- 1) § 6 3. lõikes osundatud töölepingu peatumise aluste asemel kohaldatakse käesoleva seaduse § 108 punktides 1-9 sätestatud teenistussuhte peatumise aluseid;
- 2) § 12 3. lõike kohaldamisel asendatakse sõnad "töölepingu lõpetamine" sõnadega "teenistusest vabastamine";
- 3) § 19 3. lõikes osundatud töölepingu peatumise aluste asemel kohaldatakse käesoleva seaduse § 108 punktides 1 - 6, 8 ja 9 sätestatud teenistussuhte peatumise aluseid. Sama sätte teise lause kohaldamisel asendatakse sõnad "pärast lepingu peatumist tööle asumata" sõnadega "pärast teenistussuhte peatumist teenistusse asumata";
- 4) töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse sätete kohaldamisel kuuluvad tööandja õigused antud ametniku teenistusse võtmise õigust omavale isikule ja viimase poolt määratud ulatuses teistele ülemustele.

§ 88. Distsiplinaarkaristuse kandmine teenistuslehele

Distsiplinaarkaristus kantakse teenistuslehele.

§ 89. Distsiplinaarkaristuse kustutamine

(1) Isik või ametiasutus, kes määras ametnikule distsiplinaarkaristuse, võib selle karistuse ennetähtaegselt kustutada, kui ametnik ei ole toime pannud uut süütegu ja on näidanud end hea töötajana.

(2) Distsiplinaarkaristuse ennetähtaegne kustutamine vormistatakse kirjalikult vähemalt kahes eksemplaris, millest üks jääb isikule või ametiasutusele, kes distsiplinaarkaristuse kustutas, teise saab teenistuja. Distsiplinaarkaristuse kustutamine kantakse teenistuslehele.

4. jagu

Ametniku varaline vastutus

§ 89¹. Kahju hüvitamine

(1) Ametnik on kohustatud hüvitama riigile või kohalikule omavalitsusüksusele, kelle asutuses ta kahju tekitamise ajal töötas, süüliselt teenistuskohustuse rikkumisega tekitatud kahju.

(2) Riigile või kohalikule omavalitsusüksusele ametniku poolt tekitatud kahjuks on ka riigi või kohaliku omavalitsusüksuse poolt makstud hüvitis ametniku teenistuskohustuse rikkumisega kolmandale isikule tekitatud kahju eest.

(3) Mitme ametniku poolt kahju ühisel tekitamisel vastutab iga ametnik tema süüle vastavas ulatuses.

(4) Hüvitise suuruse määramisel arvestatakse ametniku majanduslikku olukorda, kahju suurust ametniku palgaga võrreldes, teenistuskohustuse iseloomust tulenevat riski kahju tekkimiseks, teenistusstaažist objektiivselt tulenevat kogemuste puudumist, ametnikule antud teenistusala korraldusi ja juhiseid, samuti muid asjaolusid, millest tulenevalt kahju täielik hüvitamine ametniku poolt oleks ebaõiglane.

(5) Kui kahju pole tekitatud tahtlikult, ei tohi nõutav hüvitis ületada ametniku kuuekordset ametipalga ja lisatasude summat.

§ 89². Kahju hüvitamise kord

(1) Kahju hüvitamiseks teeb ametniku ametisse nimetamise õigust omav isik ametnikule kirjaliku ettepaneku, näidates ära kahju hüvitamise ulatuse, korra ja tähtaja ning hüvitise nõudmise aluseks olevad asjaolud. Ametnik vastab ettepanekule kirjalikult, näidates ära, kas ta kohustub kahju hüvitama või keeldub sellest.

(2) Ettepaneku võib teha kolme kuu jooksul, arvates päevast, millal ametisse nimetamise õigust omav isik nõude aluseks olevatest asjaoludest teada sai või pidi teada saama, kuid mitte hiljem, kui kolme aasta jooksul kahju tekitamisest arvates.

(3) Ettepanekule vastamiseks tuleb ametnikule anda aega vähemalt kaks nädalat.

(4) Kui ametnik ei ole õigeaegselt ettepanekule vastanud, keeldub kahju hüvitamisest või ei ole ettepanekus näidatud tähtjaks kahju hüvitanud, mõistab ametisse nimetamise õigust omava isiku kaebuse alusel ametnikult

hüvitise välja halduskohus. Taotlus tuleb halduskohtule esitada 30 päeva jooksul kaebuse esitamise õiguse tekkimisest arvates.

7. peatükk AMETNIKU ATESTEERIMINE

1. jagu Üldeeskirjad

§ 90. Atesteerimise mõiste

Isiku atesteerimine käesoleva seaduse tähenduses on tema töötulemuste ja ametikohal esitatavatele nõuetele vastavuse hindamine.

§ 91. Atesteeritavad isikud

(1) Konkursi- ja atesteerimiskomisjonid atesteerivad:

- 1) ametnikke üks kord kolme aasta (atesteerimisperiood) jooksul;
- 2) ametnikke, kelle suhtes on tehtud edutamisetpanek käesoleva seaduse § 29 1. lõikes nimetatud ametikohale;
- 3) [Kehtetu]
- 4) ametnikukandidaate, kui ametikoht täidetakse avaliku konkursi korras;
- 5) ametnikuna teenistuses mitteolevaid isikuid, kes taotlevad ametnike reservi arvamist.

(2) Konkursi- ja atesteerimiskomisjon ei atesteeri:

- 1) Riigikogu, Riigikogu juhatuse, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse, peaministri ja kohaliku omavalitsuse volikogu poolt ametisse nimetatavaid ametnikke;
- 2) määratud ajaks teenistusse võetavaid ametnikke;
- 3) ametnikku tema raseduse ajal, samuti alla kolmeaastast last kasvatavat naisametnikku, välja arvatud juhul, kui ta ise selleks soovi avaldab.

§ 92. Atesteerimise aeg

(1) Atesteerimise aja määrab riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuse juht kooskõlastatult vastava konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimehega.

(2) Atesteerimisperiood algab ametisse nimetamise päevast, perioodilise atesteerimise läbiviimise päevale järgnevast päevast või avaliku konkursi korras täidetavale ametikohale nimetamise päevast ja lõpeb perioodilise atesteerimise päeval või avaliku konkursi korras täidetavale ametikohale edutamise päeval.

(3) Atesteerimisperiood pikeneb:

- 1) käesoleva seaduse § 99.1 1. lõike punkti 3 alusel atesteerimise edasilükkamise aja võrra;
- 2) teenistussuhte peatumise aja võrra, kui teenistussuhe oli atesteerimisperioodi viimasel aastal peatatud kokku üle kuue kuu;
- 3) teisele sama põhigrupi ametikohale nimetamise või edutamise korral käesoleva seaduse § 82 1. lõike punktides 1 ja 3 nimetatud ametikohale - vähemalt kuue kuu täitumiseni nimetatud ametikohal ametisse astumise päevast;
- 4) kui atesteerimisperioodi viimase iga-aastase vestluse toimumise ajaks ei ole ametniku vahetu ülemus oma ametikohal töötanud vähemalt kuus kuud, - kuue kuu täitumiseni.

2. jagu Konkursi- ja atesteerimiskomisjonid

§ 93. Ametnikke atesteerivad komisjonid

(1) Ametnikke atesteerivad järgmised konkursi- ja atesteerimiskomisjonid:

- 1) Riigikogu Kantslei ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjon - Riigikogu Kantslei ametnikke;
- 2) Vabariigi Presidendi Kantslei ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjon - Vabariigi Presidendi Kantslei ametnikke;
- 3) Õiguskantsleri Kantslei ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjon - Õiguskantsleri Kantslei ametnikke;
- 4) Riigikantslei juures tegutsev kõrgemate riigiametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjon - ministriumide asekanclereid, Riigikantslei peadirektorit ja koordinatsioonidirektorit, ametite ja inspeksioonide peadirektoreid ja nende asetäitjaid, maasekretäre, ministriumide ja Riigikantslei osakondade direktoreid ja

juhatajaid ning muude valitsusasutuste juhte, samuti ametnikke, keda kavatakse edutada mõnele nimetatud ametikohtadest;

5) valitsusasutuse ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjon - ministeeriumide, Riigikantselei, maavalitsuste, ametite, inspeksiioonide ja muude valitsusasutuste ametnikke, keda ei ole loetletud käesoleva lõike punktis 4, kusjuures ministeeriumi konkursi- ja atesteerimiskomisjon atesteerib ministeeriumi valitsemisalas olevate valitsusasutuste osakondade juhatajaid ja nende kohalike täidesaatva riigivõimu volitusi omavate asutuste juhte, samuti ametnikke, keda kavatakse edutada mõnele nimetatud ametikohtadest, ning Justiitsministeeriumi konkursi- ja atesteerimiskomisjon atesteerib lisaks ka esimese ja teise astme kohtute ametnikke, samuti ametnikke, keda kavatakse edutada mõnele nimetatud ametikohtadest ning Riigikantselei ametnike konkursi ja atesteerimiskomisjon atesteerib maa-arhivaare, riigiarhivaari asetäitjaid, eriarhiivide direktoreid ja Rahvusarhiivi osakonnajuhatajaid, samuti ametnikke, keda kavatakse edutada mõnele nimetatud ametikohtadest;

6) [Kehtetu]

7) vastava riigiametiasutuse ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjon - selle ametiasutuse ametnikke, keda ei ole loetletud käesoleva lõike punktides 1-6;

8) valla või linna konkursi- ja atesteerimiskomisjon - selle valla või linna ametiasutuste vanem- ja nooremametnikke;

8¹) maakondliku omavalitsusliidu juures tegutsev konkursi- ja atesteerimiskomisjon - selle maakonna valdade ja linnade ametiasutuste kõrgemaid (juhtide ja nõunike põhigruppidesse kuuluvaid) ametnikke ning maakondliku omavalitsusliidu büroo ametnikke (välja arvatud büroo juhti);

8²) üleriigilise omavalitsusliidu juures tegutsev konkursi- ja atesteerimiskomisjon - üleriigilise omavalitsusliidu büroo ametnikke ja maakondlike omavalitsusliitude büroode juhte;

9) Riigikantselei juures tegutsev ametnike reservi arvamist taotlevate isikute konkursi- ja atesteerimiskomisjon - ametnikuna teenistuses mitteolevaid isikuid, kes taotlevad ametnike reservi arvamist.

(2) Komisjoni esimees võib erialasel või territoriaalsel põhimõttel moodustada konkursi- ja atesteerimiskomisjoni spetsialiseeritud koosseise. Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 1-3 ja 6 nimetatud komisjonide esimehed võivad kõrgematest ametnikest juhtide atesteerimiseks moodustada komisjoni eraldi koosseise.

(3) Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni põhimääruse ja konkursi korraldamise ja atesteerimise korra (sealhulgas iga-aastase vestluse korralduse) ning atesteerimisnõuded ametikohtade põhigruppidele kehtestab Vabariigi Valitsus.

[RT I 2002, 21, 117- jõust. 04.03.2002]

§ 94. Komisjoni esimees

(1) Riigikogu Kantselei ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimeheks on kantselei direktor. Käesoleva seaduse § 93 1. lõike punktides 2 ja 3 nimetatud konkursi- ja atesteerimiskomisjonide esimeesteks on vastavalt Vabariigi Presidendi Kantselei direktori ja õiguskantsleri poolt määratud isikud.

(2) Kõrgemate riigiametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimeheks on riigisekretär.

(3) Ministeeriumi ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimeheks on ministeeriumi kantsler või tema poolt määratud isik. Riigikantselei ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimees on Riigikantselei peadirektor. Teiste käesolevas lõikes nimetatud valitsusasutuste konkursi- ja atesteerimiskomisjonide esimeheks on vastava valitsusasutuse juht või tema poolt määratud isik.

(4) Käesoleva seaduse § 93 1. lõike punktis 7 nimetatud riigiametiasutuse ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimeheks on vastava ametiasutuse juht või tema poolt määratud isik.

(5) Valla või linna konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimehe määrab selle omavalitsusüksuse volikogu, maakondliku omavalitsusliidu juures tegutseva konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimehe määrab maakondliku omavalitsusliidu liikmete üldkoosolek, üleriigilise omavalitsusliidu juures tegutseva konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimeheks on üleriigilise omavalitsusliidu juhatuse esimees (juhataja).

(6) Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimees määrab komisjoni spetsialiseeritud koosseisu moodustamisel selle esimehe.

(7) Komisjoni esimees annab tema pädevusse kuuluvate asjade otsustamisel käskkirju.

[RT I 2002, 21, 117- jõust. 04.03.2002]

§ 95. Komisjoni liikmete määramine

(1) Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni liikmete arvu ja koosseisu määrab komisjoni esimees vastavalt vajadusele. Komisjoni peab kuuluma ametnikke, nende kutse- ja/või ametiühingu(te) esindajaid ja sõltumatuid asjatundjaid.

(2) Komisjoni esimees määrab komisjoni koosseisust komisjoni aseesimehe, kes asendab esimeest tema äraolekul.

(3) Ametnikku ei või määrata selle komisjoni liikmeks, kes peab teda atesteerima.

(4) Riigikantselei juures tegutseva ametnike reservi arvamist taotlevate isikute konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimehe ja liikmed määrab riigisekretär.

(4¹) Valla või linna konkursi- ja atesteerimiskomisjoni moodustab ja liikmed määrab valla- või linnavolikogu, komisjoni koosseisu peab kuuluma valla- või linnasekretär. Maakondliku omavalitsusliidu juures tegutseva konkursi- ja atesteerimiskomisjoni moodustab ja liikmed määrab maakondliku omavalitsusliidu liikmete üldkoosolek, komisjoni koosseisu peavad kuuluma selle maakonna valdade ja linnade esindajad ja maasekretär. Üleriigilise omavalitsusliidu juures tegutseva konkursi- ja atesteerimiskomisjoni moodustab ja liikmed määrab üleriigilise omavalitsusliidu liikmete üldkoosolek, komisjoni koosseisu peavad kuuluma maakondlike omavalitsusliitude esindajad ja Riigikantselei esindaja.

(5) Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni liikmed määrab komisjoni esimees alljärgnevas korras:

- 1) talle alluvaid ametnikke - omal valikul, lähtudes ametnike erialasest asjatundlikkusest;
- 2) kõrgemalseisva ametiasutuse, ametnike kutseühingu(te) ja/või ametiühingu(te) ning üleriigiliste omavalitsusliitude esindajaid - vastava ametiasutuse, ühingu või liidu ettepanekul;
- 3) teadlasi ja sõltumatu asjatundjaid - kokkuleppel teadlase või asjatundjaga;
- 4) Riigikogu liikmeid - nende nõusolekul ja Riigikogu juhatuse teadmisel.
- 5) valdade ja linnade esindajaid - vastava valla- või linnavolikogu ettepanekul.

§ 96. Komisjoniliikmete töö tasustamine

Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni liikmete töö tasustamise ja komisjoni liikmeks olekuga seotud lähetuste kulude hüvitamise tingimused, ulatus ja kord kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

3. jagu

Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni töökord

§ 97. Komisjoni otsustusvõime

(1) Konkursi- ja atesteerimiskomisjon või selle spetsialiseeritud koosseis on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa vastavalt komisjoni või selle spetsialiseeritud koosseisu esimees, tema äraolekul aseesimees ja vähemalt pooled liikmed.

(2) Otsuse teeb komisjon või selle spetsialiseeritud koosseis koosolekust osavõtjate häälteenamusega. Häälte poolitumisel on otsustavaks esimehe hääli.

(3) Otsus tehakse kolme päeva jooksul, arvates atesteerimise korraldamise päevast.

§ 98. Atesteerimistulemuste vormistamine

(1) Atesteerimistulemused vormistatakse konkursi- ja atesteerimiskomisjoni otsusena koosoleku protokollis.

(2) Ametniku edutamisel toimuva atesteerimise ja perioodilise atesteerimise tulemused kantakse ametniku atesteerimisperioodi alguses avatud atesteerimislehele.

§ 99. Atesteerimise käik

(1) Atesteerimisel kontrollitakse isiku vastavust ametikohale, hinnates tema töötulemusi ja vastavust ametikohal esitatavatele nõuetele.

(2) Atesteerimise viib läbi käesoleva seaduse § 93 1. lõikes nimetatud vastav konkursi- ja atesteerimiskomisjon, kes määrab ka atesteerimise viisi.

(3) Ametikoha atesteerimisnõuded kinnitab riigi- või kohaliku omavalitsuse ametiasutuse juht kooskõlastatult vastava konkursi- ja atesteerimiskomisjoniga, juhindudes Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud ametikohtade põhigruppide atesteerimisnõuetest.

(4) Ametniku töötulemuste ja ametikohal esitatavatele nõuetele vastavuse hindamisel on aluseks ametniku vahetu ülemuse poolt ametniku atesteerimislehele iga-aastaste vestluste alusel kantud hinnangud ja nende põhjal komisjonile esitatud ettepanekud. Atesteerimisperioodi viimane vestlus peab toimuma hiljemalt kaks kuud enne perioodilist atesteerimist. Konkursi- ja atesteerimiskomisjonil on õigus omal äranägemisel kontrollida ametniku vahetu ülemuse antud hinnangute paikapidavust, seejuures kuulub vahetu ülemuse negatiivne hinnang atesteerimisel kohustuslikule kontrollimisele.

(5) Isiku töötulemusi ei hinda konkursi- ja atesteerimiskomisjon käesoleva seaduse § 91 1. lõike punktides 4 ja 5 nimetatud juhtudel toimival atesteerimisel.

(6) Käesoleva seaduse § 91 1. lõike punktis 5 toimuval atesteerimisel lähtutakse ametikohtade põhigruppide atesteerimisnõuetest.

§ 99¹. Konkursi- ja atesteerimiskomisjoni otsused

(1) Ametniku perioodilisel atesteerimisel võib konkursi- ja atesteerimiskomisjon teha ühe või mitu järgmistest otsustest:

- 1) lugeda ametnik atesteerituks;
- 2) lugeda ametnik mitteatesteerituks ning teha ametiasutuse juhile ettepanek vabastada ametnik teenistusest või nimetada ta madalama põhigrupi või sama põhigrupi ametikohale, millel esitatavatele nõuetele ametnik on vastav;
- 3) lükata atesteerimine kuni üheks aastaks edasi ja teha ametiasutuse juhile ettepanek ametniku koolitamiseks;
- 4) teha ametiasutuse juhile ettepanek kohaldada ametnikule ergutust;
- 5) teha ametiasutuse juhile ettepanek ametniku edutamiseks. Käesoleva lõike punktides 4 ja 5 nimetatud ettepanekud ei ole ametiasutuse juhile või ametisse nimetamise õigust omavale isikule kohustuslikud. Käesoleva lõike punktis 3 nimetatud otsust atesteerimise edasilükkamise kohta võib sama ametniku suhtes rakendada üks kord. Käesoleva lõike punktides 2 ja 3 nimetatud otsused peavad olema motiveeritud.

(2) Käesoleva seaduse § 91 1. lõike punktis 2 nimetatud juhul toimuval atesteerimisel otsustab konkursi- ja atesteerimiskomisjon, kas ametnik on vastav või mittevastav ametikohale, kuhu ametnikku soovitakse edutada. Ametniku ametikohale mittevastavaks tunnistamise korral peab otsus olema motiveeritud.

(3) Käesoleva seaduse § 91 1. lõike punktis 5 nimetatud juhul toimuval atesteerimisel otsustatakse lugeda atesteeritav isik atesteerituks või mitteatesteerituks. Ametniku mitteatesteerituks tunnistamise korral peab otsus olema motiveeritud.

(4) Käesoleva seaduse § 91 1. lõike punktis 4 nimetatud juhul toimuval atesteerimisel valib konkursi- ja atesteerimiskomisjon kandideerivate isikute hulgast ühe või mitu kandidaati, kes esitatakse ametikohale nimetamiseks. Mitme kandidaadi esitamise korral otsustab nimetamise isik või ametiasutus, kellel on õigus nimetada ametnik ametikohale.

§ 100. Atesteerimisleht

(1) Atesteerimisleht on riigi- või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses ametniku kohta peetav dokument, millele kantakse ametniku ja tema vahetu ülemuse vahel katseaja lõpus toimuva ja iga-aastase vestluse tulemused, selle alusel antud vahetu ülemuse hinnang ametniku töötulemuste ja ametikohal esitatavatele nõuetele vastavuse kohta, atesteerimisperioodi viimasel vestlusel ka ametniku vahetu ülemuse poolt konkursi- ja atesteerimiskomisjonile tehtavad ettepanekud, isiku atesteerimistulemused ning teised Vabariigi Valitsuse määratud andmed. Atesteerimislehe vormi ja täitmise juhendi kehtestab Vabariigi Valitsus.

(2) Ametniku atesteerimisleht avatakse atesteerimisperioodi alguses ja lõpetatakse sellele atesteerimistulemuste kandmisega ning seda hoitakse koos isiku teenistuslehega.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud iga-aastase vestluse tulemusi, selle alusel antud hinnangut ning konkursi- ja atesteerimiskomisjonile tehtavaid ettepanekuid tuleb iga kord ametnikule tutvustada kolme tööpäeva jooksul, arvates nende kandmisest atesteerimislehele. Ametnik, kes ei ole nõus vahetu ülemuse hinnangu ja ettepanekutega, võib kahe nädala jooksul, arvates päevast, mil vahetu ülemuse hinnang ja ettepanek sai või oleks pidanud saama talle teatavaks, esitada kõrgemalseisvale ülemusele eriarvamuse ja taotleda vahetu ülemuse otsustuse õigsuse kontrollimist.

(4) Ametniku suhtes edutamisetpaneku tegemise ja ametniku perioodilise atesteerimise aja määramise korral esitab selle ametiasutuse juht, kus ametnik on teenistuses, ametniku atesteerimislehe ametnikku atesteerivale konkursi- ja atesteerimiskomisjonile

§ 101. Atesteerimisnõuete tutvustamine

(1) Atesteerimisnõuded peavad olema ametnikule tema teenistuskohas alati kättesaadavad. Edutamiseks esitatavale ametnikule teatab edutamisetpaneku tegija need nõuded hiljemalt edutamisetpaneku tegemisel.

(2) Ühe aasta jooksul uute atesteerimisnõuete kinnitamisest võib ametnikke nende nõuete alusel atesteerida vaid ametniku nõusolekul.

§ 102. Atesteerimise ajast, kohast ja viisist teatamine

Atesteerimise ajast, kohast ja viisist teatab konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimees atesteeritavale kirjalikult vähemalt kaks nädalat enne atesteerimispäeva.

§ 103. Atesteerimistulemustest teatamine

(1) Atesteerimistulemustest teatab konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimees atesteeritule kirjalikult hiljemalt otsuse tegemise päevale järgneval tööpäeval.

(2) Käesoleva seaduse § 91 1. lõike punktides 1, 2 ja 4 nimetatud juhtudel teatab konkursi- ja atesteerimiskomisjoni esimees atesteerimistulemustest ametiasutuse juhile otsuse tegemisele järgneval tööpäeval ning ametniku edutamise korral toimuval atesteerimisel ja perioodilise atesteerimise korral tagastab ametniku atesteerimislehe.

§ 104. Kordusatesteerimine

(1) Ametnik, kes ei ole nõus atesteerimistulemustega, võib nõuda kordusatesteerimist kahe nädala jooksul, arvates päevast, mis järgnes päevale, mil ta sai või oleks pidanud saama teada atesteerimistulemustest, välja arvatud käesoleva paragrahvi 4. lõikes loetletud juhtudel.

(2) Kordusatesteerimise korraldab komisjon uues koosseisus ühe kuu jooksul, arvates esialgse atesteerimise päevast.

(3) Kordusatesteerimise ajast, kohast ja viisist teatab komisjoni esimees atesteeritavale kirjalikult vähemalt nädal enne kordusatesteerimise päeva.

(4) Kordusatesteerimist ei saa nõuda:

- 1) kui ametnikku atesteeriti edutamisetpaneku põhjal;
- 2) kui ametnik ei ole nõus kordusatesteerimise tulemustega;
- 3) kui konkursi- ja atesteerimiskomisjon hindas ametnikukandidaadi vastavust avaliku konkursi korras täidetavale ametikohale.

§ 105. Atesteerimise või kordusatesteerimise uue aja määramine

(1) Atesteerimise või kordusatesteerimise uus aeg määratakse ametniku kirjaliku taotluse korral, kui ta ei saa ootamatult tekkinud takistuse tõttu ettenähtud ajaks ilmuda konkursi- ja atesteerimiskomisjoni ning ametniku osalemist konkursi- ja atesteerimiskomisjoni koosolekul peab vajalikuks kas konkursi- ja atesteerimiskomisjon või ametnik.

(2) Kui ametnik ei ole oma ilmutata jäämisest teatanud ega taotlenud atesteerimise uue aja määramist hiljemalt konkursi- ja atesteerimiskomisjoni koosoleku toimumise ajaks, loeb komisjon ametniku mõjuva põhjuseta mitteilmunuks ning võib tema atesteerimise viia läbi ametniku osaluseta. Kui komisjon peab vajalikuks ametniku osalemist koosolekul, määrab komisjoni esimees kindlaks atesteerimise või kordusatesteerimise uue aja ning teeb selle teatavaks nii atesteeritavale kui ka ametiasutuse juhile, kes vastavalt käesoleva seaduse § 92 1. lõikele määras kindlaks atesteerimise aja.

§ 106. Ametniku mitteatesteerituks tunnistamise tagajärg

Ametnik, kelle suhtes konkursi- ja atesteerimiskomisjon on teinud käesoleva seaduse § 99.1 1. lõike punktis 2 nimetatud otsuse, vabastatakse ametist käesoleva seaduse § 117 1. lõike punkti 2 alusel või nimetatakse tema nõusolekul madalama põhigrupi ametikohale kahe kuu jooksul, arvates konkursi- ja atesteerimiskomisjoni otsuse tegemise päevast. Madalama põhigrupi ametikohale nimetatud ametnikke ei saa esitada edutamiseks ühe aasta jooksul, arvates madalamale ametikohale ametisse astumise päevast.

8. peatükk

AMETNIKU TEENISTUSSUHTE PEATUMINE

§ 107. Teenistussuhte peatumise mõiste

(1) Ametniku teenistussuhte peatumine tähendab ametniku ajutist vabanemist teenistusülesannete täitmisest ja ametiasutuse ajutist vabanemist kohustusest kindlustada ametnikule töö.

(2) Teenistussuhte peatumise ajaks säilitatakse ametnikule seaduses sätestatud juhtudel ja korras ametipalk koos lisatasudega või makstakse muud hüvitust.

§ 108. Teenistussuhte peatumise alused

Teenistussuhe peatub:

- 1) ametniku kirjaliku avalduse alusel, kui teenistusse võtmise õigust omav isik või ametiasutus nõustub teenistussuhte peatumisega;
- 2) puhkuse ajaks;
- 3) ajutise töövõimetuse ajaks;
- 4) ajaks, mil ametnik seaduses sätestatud juhtudel täidab muid talle pandud riiklikke või kohaliku omavalitsuse ülesandeid;
- 5) [Kehtetu]

- 6) õppekogunemise ajaks, samuti ajaks, mil reservväelane mobilisatsiooni tõttu ei saa täita oma ametiülesandeid;
- 7) ajaks, mil ametnikult ebaseaduslikult nõutakse ülesannete täitmist teisel teenistuskohal ning ta keeldub niisuguste ülesannete täitmisest;
- 8) ajaks, mil ametnik on ametist kõrvaldatud käesoleva seaduse § 109 1. lõike või § 110 1. lõike alusel, samuti ajaks, mil ta on ametist kõrvaldatud mõnel muul seaduses sätestatud alusel;
- 9) ajaks, mil ametnik on arestis või vahi all;
- 10) muudel juhtudel, mil ametnik on seaduse või Vabariigi Valitsuse määruse alusel ajutiselt vabastatud teenistusülesannete täitmisest.

§ 109. Joobes ametniku ametist kõrvaldamine

(1) Ülemus kõrvaldab joobes ametniku selleks tööpäevaks ametist. Ülemus on kohustatud ametist kõrvaldama ka joobe või arstimate jääknähtudega või arstimate mõju all oleva ametniku, kui töö nõuab erilist täpsust, on seotud suurema ohu allika valdamisega või selle vahetus läheduses töötamisega. Samuti on ülemus kohustatud käesolevas lõikes sätestatud juhtudel ametnikku tööle mitte lubama. Niisugune tööle mittelubamine on võrdsustatud ametist kõrvaldamisega.

(2) Ametnikule ei maksta tasu aja eest, mil ta on ametist kõrvaldatud mõnel käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud alusel.

§ 110. Ametniku ametist kõrvaldamine distsiplinaarasja menetluse ajaks

(1) Distsiplinaarkaristuse määramise õigust omaval isikul on õigus kõrvaldada ametnik ametist distsiplinaarasja menetluse ajaks.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel ametist kõrvaldamise aja eest säilitatakse ametnikule ametipalk koos kõigi ettenähtud lisatasudega.

§ 111. Teenistussuhte peatumise vormistamine

(1) Teenistussuhte peatumine vormistatakse käskkirjaga või korraldusega, välja arvatud teenistussuhte peatumise korral käesoleva seaduse § 108 punktis 3 sätestatud alusel.

(2) Teenistussuhte peatumise kohta käesoleva seaduse § 108 punktide 1 või 6 alusel tehakse kanne tööraamatusse, kui teenistussuhe peatub kauemaks kui kolmeks kuuks.

9. peatükk

AMETNIKU TEENISTUSEST VABASTAMINE

§ 112. Teenistusest vabastamise õigus

Ametniku võib teenistusest vabastada isik või ametiasutus, kellel on tema teenistusse võtmise õigus.

§ 113. Ametniku teenistusest vabastamine teenistustähtaja möödumise tõttu

(1) Teenistustähtaja möödumise tõttu vabastatakse teenistusest ametnik, kes oli ametisse nimetatud või valitud määratud ajaks.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ametniku teenistussuhe lõpeb teenistustähtaja möödumise päevale järgnevast päevast.

(3) Määratud ajaks ametisse nimetatud või valitud isikut ei vabastata, kui ta nimetatakse või valitakse samale ametikohale uueks tähtajaks.

§ 113¹. Ministeeriumi kantsleri vabastamine ministri ja kantsleri koostöö mittelaabumise tõttu

(1) Ministeeriumi kantsler vabastatakse teenistusest ministri hinnangul ministri ja kantsleri koostöö mittelaabumise tõttu.

(2) Ministeeriumi kantslerit ei saa käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud alusel teenistusest vabastada enne aasta möödumist ministri ja kantsleri koos töötamise algusest.

§ 114. Teenistusest vabastamine ametniku algatusel

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest tema enda algatusel kirjaliku avalduse alusel, mille ta on esitanud isikule või ametiasutusele, kellel on tema vabastamise õigus.

(2) Ametnik on kohustatud teenistusest lahkumisest ette teatama vähemalt üks kuu. Kui teenistusest lahkumise põhjuseks on ametniku invaliidsus, haige või invaliidistunud perekonnaliikme hooldamise vajadus, siis on ametnik kohustatud lahkumisest ette teatama vähemalt viis kalendripäeva.

(2¹) Kokkuleppel isikuga, kellel on ametniku teenistusest vabastamise õigus, võib ametniku teenistusest lahkumise korral kohaldada lühemat etteteatamistähtaega.

(3) Teenistusest vabastamiseks esitatud avaldusest saab ametnik loobuda üksnes tema vabastamise õigust omava isiku või ametiasutuse nõusolekul.

(4) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel avalduses märgitud päevast arvates.

§ 115. Teenistusest vabastamine ametiasutuse likvideerimise tõttu

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest ametiasutuse likvideerimise tõttu.

(2) Ametiasutuse reorganiseerimine (ühendamine, liitmine, jagamine, eraldamine ja ümberkujundamine) ei ole ametniku vabastamise aluseks. Kui reorganiseerimisega kaasneb ametikohtade koondamine, siis võib ametniku vabastada käesoleva seaduse § 116 1. lõike alusel.

(3) Ametiasutuse alluvuse muutmine ei ole ametniku teenistusest vabastamise aluseks.

(4) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel ametiasutuse tegevuse lõppemise päevast arvates.

§ 116. Teenistusest vabastamine koondamise tõttu

(1) Ametniku võib koondamise tõttu teenistusest vabastada ametiasutuse koosseisus ettenähtud ametikohtade arvu vähendamisel, teenistuse ümberkorraldamisel või ebaseaduslikult teenistusest vabastatud ametniku teenistusse ennistamisel.

(2) Koondamisel on teenistusse jäämise eelisõigus eelkõige teenistujate esindajal, seejärel põhikohaga ametnikel. Põhikohaga ametnikest on nimetatud õigus paremate teenistusosalaste näitajatega ametnikul. Võrdsete teenistusosalaste näitajate korral eelistatakse ametnikku, kes on teenistuses saanud töövigastuse või kutsuhaiguse, kellel on pikem teenistusstaaz või kellel on ülalpeetavaid.

(3) Ametnikku ei vabastata, kui teda on võimalik nimetada tema nõusolekul teisele ametikohale. Koondamise tõttu vabanenud ametnik tuleb tema soovil kuue kuu jooksul, alates tema vabastamisest, teenistusse tagasi võtta, kui tema teenistuskohas luuakse uusi või vabaneb olemasolevaid vabanenud ametniku kvalifikatsioonile vastavaid ametikohti.

(4) Ametikohtade arvu vähenemisel on ametiasutuse juhil õigus teha ametnike ümberpaigutusi, vabastades koondamise tõttu teenistusest isiku, kelle ametikoht säilib, ning nimetada sellele ametikohale teise ametniku, kelle ametikoht koondatakse. Niisugune ümberpaigutamine on lubatud üksnes juhul, kui ümberpaigutatava ametniku kvalifikatsioon ja teenistusosalased näitajad on koondatava ametniku vastavate näitajatega võrreldes paremad.

(5) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel etteteatamistähtajale (§ 130) järgnevast päevast arvates.

§ 117. Teenistusest vabastamine ametikohale mittevastavuse tõttu

(1) Ametniku võib ametikohale mittevastavuse tõttu teenistusest vabastada:

- 1) katseaja ebarahuldavate tulemuste põhjal;
- 2) atesteerimistulemuste põhjal;
- 3) kui tal puudub dokument, mis on vastavas ametis töötamise kohustuslik tingimus;
- 4) ebapiisava keele- või suhtlemisoskuse tõttu;
- 5) kui tema tervislik seisund ei võimalda püsivalt oma teenistuskohustusi nõuetekohaselt täita;
- 6) ebapiisavate tööoskuste tõttu.

(2) Katseaja ebarahuldavate tulemuste põhjal võib ametniku vabastada katseaja kestel, kaasa arvatud selle viimasel päeval.

(3) Atesteerimistulemuste põhjal vabastatakse ametnik kahe kuu jooksul, arvates konkursi- ja atesteerimiskomisjoni otsuse tegemise päevast.

(4) Ametis töötamise kohustuslikuks tingimuseks oleva dokumendi puudumise, ebapiisava keele- või suhtlemisoskuse või tervisliku seisundi tõttu tuleb ametnik vabastada kohe pärast vastava asjaolu ilmnemist.

(5) Ametnik vabastatakse mõnel käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 2-6 sätestatud alusel, kui teda ei ole võimalik tema nõusolekul nimetada teisele ametikohale.

(6) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastamise vormistamise dokumendis märgitud päevast arvates.

§ 118. Teenistusest vabastamine distsiplinaarsüüteo eest

(1) Ametniku võib teenistusest vabastada käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud distsiplinaarsüüteo eest.

(2) Teenistuskohustuste rikkumise (§ 84 p. 1) eest võib vabastada ametniku, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus. Teenistuskohustuste jämeda rikkumise, usalduse kaotamise (§ 84 p. 2) või vääritud teo (§ 84 p. 3) eest võib ametniku vabastada ka siis, kui tal ei ole kehtivat distsiplinaarkaristust.

(3) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel, arvates talle vabastamise vormistamise dokumendi teatavakstegemise päevale järgnevast päevast. Omavoliliselt teenistusest lahkunud ametnik vabastatakse, arvates omavoliliselt teenistusest lahkumise päevale järgnevast päevast.

§ 119. Teenistusest vabastamine pikaajalise töövõimetuse tõttu

(1) Ametniku võib vabastada teenistusest, kui ta on haiguse või vigastuse tõttu teenistusest puudunud üle nelja kuu järjest või üle viie kuu kalendriaasta jooksul, tuberkuloosi haigestumise tõttu siis, kui ta on teenistusest puudunud üle kaheksa kuu järjest või üle kaheksa kuu kalendriaasta jooksul.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel võib ametniku vabastada ainult haiguslehel oleku ajal.

(3) Töövigastuse tõttu ajutiselt töövõimetuks jäänud ametniku teenistussuhe peatub ja talle säilitatakse tema ametikoht kuni tervenemiseni või invaliidsuse kindlaksmääramiseni.

(4) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastamise vormistamise dokumendis märgitud päevast arvates.

§ 120. Teenistusest vabastamine vanuse tõttu

(1) Ametniku võib vabastada teenistusest vanuse tõttu, kui ta on saanud 65-aastaseks.

(2) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastamise vormistamise dokumendis märgitud päevast arvates.

§ 121. [Kehtetu]

§ 122. Teenistusest vabastamine ametniku ajateenistusse või asendusteenistusse kutsumise tõttu

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest tema kutsumisel ajateenistusse või asendusteenistusse, välja arvatud, kui teenistussuhe peatub käesoleva seaduse § 108 punkti 1 alusel.

(2) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vähemalt kolm päeva enne kutsel märgitud päeva.

§ 123. Teenistusest vabastamine süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel

Ametnik vabastatakse teenistusest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel, millega talle mõisteti karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest või karistus, mis välistab senise töö jätkamise, arvates süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise päevale järgnevast päevast. Vahi alla võetud ametnik vabastatakse teenistusest pärast süüdimõistva kohtuotsuse jõustumist, arvates vahi alla võtmise päevast.

§ 124. Teenistusest vabastamine teenistusse võtmise eeskirjade rikkumise tõttu

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest, kui tema ametisse nimetamisel või valimisel oli rikutud teenistusse võtmise eeskirju.

(2) Ametnikku ei vabastata, kui vabastamist tingiv asjaolu on ära langenud.

(3) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastamise vormistamise dokumendis märgitud päevast arvates.

§ 125. Lähedase sugulase või hõimlase teenistusest vabastamine

(1) Teenistusest vabastatakse üks lähedases suguluses või hõimluses olevatest ametnikest, kes töötavad samas ametiasutuses ametikohtadel, millest üks on teise vahetus alluvuses või teise poolt vahetult kontrollitav. Teenistusse jäämise eelisõigus on ametnikul käesoleva seaduse § 116 2. lõikes sätestatud tingimustel.

(2) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastamise vormistamise dokumendis märgitud päevast arvates.

§ 126. Teenistusest vabastamine ametniku valimisel Riigikogu või Euroopa Parlamendi liikmeks või Vabariigi Presidendiks

Ametniku valimisel Riigikogu või Euroopa Parlamendi liikmeks või Vabariigi Presidendiks vabastatakse ta ametist valimistulemuste väljakuulutamise päevast.

[RT I 2003, 4, 22- jõust. 23.01.2003]

§ 127. Teenistusest vabastamine teisele ametikohale asumisel muus ametiasutuses

(1) Ametist vabastatakse ametnik, kes nimetati või valiti riigi või kohaliku omavalitsuse teenistuses teisele ametikohale muus ametiasutuses, välja arvatud riigi osalusega ettevõtte juhtimis- või järelevalveorgani liikmeks.

(1¹) Ametniku asumisel uuele ametikohale muus ametiasutuses on nimetatud ametiasutus kohustatud aegsasti vormistama ametniku ametisse nimetamise ja sellest kohe teavitama ametiasutust, kus ametnik on antud hetkel teenistuses. Ametnik on kohustatud viie tööpäeva jooksul pärast valimistulemuste kinnitamist teavitama ametiasutust, kus ta on antud hetkel teenistuses, enda valimisest ametikohale muus riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses.

(2) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel ametist hiljemalt kalendripäevast, mis vahetult eelneb teisele ametikohale asumiseks määratud kalendripäevale.

(3) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastatud riigiametnik asub ametikohale, millele ta nimetati või valiti, siis teenistussuhe riigiga ei lõpe.

(4) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastatud kohaliku omavalitsuse ametnik asub sama kohaliku omavalitsuse ametiasutuses ametikohale, millele ta nimetati või valiti, siis teenistussuhe selle kohaliku omavalitsusüksusega ei lõpe.

§ 128. Teenistusest vabastamine kodakondsuse muutumise tõttu

(1) Teenistusest vabastatakse ametnik, kes lahkus Eesti kodakondsusest või oma vaba tahte alusel sai mõne muu riigi kodakondsuse.

(2) Ametnik vabastatakse käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel teenistusest vabastamise dokumendi vormistamise päevale järgnevast päevast arvates.

§ 129. Teenistuse lõppemine surma korral

Ametniku surma korral loetakse tema teenistus lõppenuks surmapäevale järgnevast päevast arvates.

§ 130. Teenistusest vabastamisest etteteatamine

(1) Ametiasutuse likvideerimise, ametniku koondamise, atesteerimise ebarahuldavate tulemuste või vanuse tõttu teenistusest vabastamisest teatatakse ametnikule kirjalikult ette vähemalt üks kuu. Pikaajalise töövõimetuse tõttu teenistusest vabastamisest teatatakse ametnikule kirjalikult ette vähemalt kaks nädalat.

(1¹) Teenistujate esindaja teenistusest vabastamisest koondamise tõttu teatatakse talle kirjalikult käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud tähtajast üks kuu varem.

(2) Kui käesoleva paragrahvi 1. ja 1¹. lõikes sätestatud tähtaega ei järgita, makstakse ametnikule lisaks käesoleva seaduse §-s 131 sätestatud hüvitusele palka iga etteteatamistähtajast puudu jäänud tööpäeva eest.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. ja 1¹. lõike kohaselt etteteatatud vabastamisest saab loobuda ainult ametniku kirjalikul nõusolekul. Nõusolekust keeldumisel vabastatakse ametnik alusel, millest talle ette teatati, makstes käesoleva seaduse §-s 131 sätestatud vastavat hüvitust.

§ 131. Hüvitus teenistusest vabastamisel

(1) Teenistusest vabastamisel ametiasutuse likvideerimise või ametniku koondamise tõttu makstakse ametnikule hüvitusena, kui ametnikul on avaliku teenistuse staaži (§-d 153 - 156):

- 1) alla kolme aasta - kahe kuu ametipalk;
- 2) 3 - 5 aastat - kolme kuu ametipalk;
- 3) 5 - 10 aastat - kuue kuu ametipalk;
- 4) üle kümne aasta - 12 kuu ametipalk.

(1¹) Kui ametiasutuse likvideerimise või ametikoha koondamise tõttu ametist vabastatud ametnik nimetatakse ametisse ametikohale, mida talle pakuti ametiasutuse likvideerimisel või käesoleva seaduse § 116 1. lõikes sätestatud juhul, enne ajavahemiku möödumist, mille eest talle vastavalt käesoleva paragrahvi 1. lõikele hüvitist maksti, peab ta tagastama saadud hüvitise sellele ajavahemikule vastavas ulatuses, mille võrra varem ta uuesti teenistusse asus, võrreldes hüvitise maksmisel aluseks olnud ajavahemikuga.

(2) Teenistusest vabastamisel ametikohale mittevastava tervisliku seisundi, pikaajalise töövõimetuse, ajateenistusse või asendusteenistusse kutsumise tõttu või atesteerimistulemuste põhjal makstakse ametnikule hüvitusena ühe kuu ametipalk.

(3) Teenistusest vabastamisel vanuse või ametiasutuse süül teenistusse võtmise eeskirjade rikkumise tõttu makstakse ametnikule hüvitusena kolme kuu ametipalk.

(4) Ministeeriumi kantsleri teenistusest vabastamisel käesoleva seaduse § 113¹ 1. lõikes sätestatud alusel makstakse talle hüvitusena ametipalk ametiaja lõpuni jäävate kuude eest, kuid mitte rohkem kui kuue kuu ametipalk.

§ 132. Teenistusest vabastamise vormistamine

(1) Teenistusest vabastamine vormistatakse käskkirja või korraldusega. Riigikogu või kohaliku omavalitsuse volikogu vormistab vabastamise otsusega.

(2) Vabastamise käskkiri, korraldus või otsus peab vastama haldusdokumentidele esitatavatele nõuetele ja sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) ametiasutuse nimetust;
- 2) ametniku ees- ja perekonnanime;
- 3) ametikoha nimetust, millelt ametnik vabastatakse;
- 4) vabastamise aluse formuleeringut viitega seaduse paragrahvile, lõikele ja punktile;
- 5) ametnikule makstava hüvituse suurust, kui vabastamisega kaasneb hüvituse maksmine.

(3) Distsiplinaarsüüteo eest vabastamisel kantakse vabastamise vormistamise dokumenti ka töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse § 11 2. lõikes loetletud andmed.

(4) Teenistusest vabastamise kohta tehakse ametniku tööraamatusse kanne, milles märgitakse vabastamise kuupäev. Teenistusest vabastamise aluse formuleeringu viitega seaduse paragrahvile, lõikele ja punktile kannab ametiasutus ametniku tööraamatusse ainult ametniku nõudel.

§ 133. Teenistusest vabastamise aja piirang

(1) Ametnikku ei või koondamise, ametis töötamise kohustuslikuks tingimuseks oleva dokumendi puudumise või vanuse tõttu või atesteerimistulemuste põhjal teenistusest vabastada ajal, mil teenistussuhe on peatunud mõnel käesoleva seaduse § 108 punktides 2-10 sätestatud alusel.

(2) Ametnikku tema raseduse ajal, samuti isikut, kes kasvatab alla kolmeaastast last, ei või teenistusest vabastada koondamise, pikaajalise töövõimetuse või tervisliku seisundi mittevastavuse tõttu, samuti atesteerimistulemuste põhjal.

(3) Ametniku, kes on seaduse või Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud korras valitud teenistujaid esindavasse organisatsiooni või teenistujaid esindavaks isikuks, võib vabastada teenistusest koondamise, ebapiisava keele- või suhtlemisoskuse, mittevastava terviseseisundi, vanuse või teenistusse võtmise eeskirjade rikkumise, distsiplinaarsüüteo toimepanemise tõttu või atesteerimistulemuste põhjal tema esindajaks olemise ajal ja ühe aasta jooksul pärast seda ainult ametiasutuse asukoha tööinspektori nõusolekul.

(4) Tööinspektor peab kirjalikult põhjendama teenistujate esindaja teenistusest vabastamiseks nõusoleku andmist või sellest keeldumist. Enne vastava otsuse tegemist peab tööinspektor pöörduma kirjalikult teenistujaid esindava organisatsiooni poole arvamuse saamiseks teenistujate esindaja vabastamise kohta, kui see esindaja on valitud teenistujaid esindava organisatsiooni poolt. Teenistujaid esindav organisatsioon annab oma kirjaliku arvamuse ühe nädala jooksul, arvates pöördumise päevast.

(5) Keelatud on teenistujate esindaja teenistusest vabastamine tulenevalt tema seaduslikust tegevusest teenistujate huvide esindamisel.

(6) Tööinspektori ebaseadusliku tegevuse peale saab esitada kaebuse halduskohtule.

§ 134. Tööraamatu andmine ja lõpparve maksmine teenistusest vabastamisel

(1) Ametiasutus on kohustatud andma ametnikule tööraamatu ja maksmata lõpparve teenistusest vabastamise päeval.

(2) Kui teenistusest vabastamise päeval jäi tööraamat ametnikule andmata või lõpparve maksmata, on ametiasutus kohustatud andma ametnikule tööraamatu vastava nõude esitamise päeval ja maksmata lõpparve viie kalendripäeva jooksul, arvates nõude esitamisele järgnevast päevast.

(3) Kui tööraamatu andmisega viivitati ametiasutuse süül, on ametiasutus kohustatud vabastatud ametnikule maksuma ametipalka tööraamatu andmisega viivitatud iga tööpäeva eest.

(4) Lõpparve tähtaegse maksmata jätmise korral on ametiasutus kohustatud maksuma ametipalka lõpparve väljamaksmisega viivitatud iga tööpäeva eest, kuid mitte üle ametniku ühe kuu ametipalga.

§ 135. Nõudeõigus ebaseaduslikult teenistusest vabastamisel

(1) Ebaseaduslikult teenistusest vabastatud ametnikul on õigus nõuda vabastamise seadusevastaseks tunnistamist, teenistusest vabastamise aluse muutmist ja tasu teenistusest sunnilt puudunud aja eest.

(2) Kui ametnik loobub ennistamisest, on ametiasutus kohustatud maksuma talle hüvitusena kuue kuu ametipalga.

10. peatükk AMETNIKE RESERV

1. jagu Üldeeskirjad

§ 136. Ametnike reservi eesmärgid

Ametnike reservi eesmärkideks on kindlustada:

- 1) riigi ja kohaliku omavalitsuse ametiasutustel ametnikukandidaatide leidmine;
- 2) teenistuses mitteolevale konkursi- ja atesteerimiskomisjoni otsuse alusel reservi arvatud isikule teenistuse leidmine riigi- või kohaliku omavalitsuse ametnikuna;
- 3) ametikohalt vabastatud isikule uuesti teenistuse leidmine riigi või kohaliku omavalitsuse ametnikuna.

§ 137. Reservi arvatud ametnike arvestus

- (1) Ametnike reservi arvestust peetakse Riigikantsseleis.
- (2) Reservis hoitakse reservi arvatud ametnike nimekirja ja teenistuslehti.

2. jagu Reservi arvamine

§ 138. Reservi arvatavad isikud

Reservi arvatakse:

- 1) teenistustähtaja möödumise, ametiasutuse likvideerimise, ametniku koondamise, pikaajalise töövõimetuse või tervisliku seisundi mittevastavuse tõttu ametikohalt vabastatud ametnik välja arvatud käesoleva seaduse §-s 139 loetletud juhtudel;
- 2) Riigikantslei juures tegutseva ametnike reservi arvamist taotleivate isikute konkursi- ja atesteerimiskomisjoni poolt atesteerituks loetud isikud;
- 3) konkursi- ja atesteerimiskomisjoni poolt ametikohale nimetamiseks esitatud ametnikuna teenistuses mitteolev isik, kes jäi temast sõltumatutel põhjustel ametikohale nimetamata.

§ 139. Isikud, keda reservi ei arvata

Reservi ei arvata:

- 1) ametnikku, kes teenistusest vabastamisel ei soovi reservi arvamist, kuigi tal käesoleva seaduse § 138 alusel on selleks õigus;
- 2) isikut, kes on teenistusest vabastatud teenistustähtaja möödumise tõttu, välja arvatud, kui ta enne antud ametisse nimetamist töötas määramata ajaks teenistusse võetud riigi- või kohaliku omavalitsuse ametnikuna;
- 3) täielikult töövõimetuid.

§ 140. Reservi arvamise vormistamine

(1) Teenistusest vabastamisel saadetakse viivitamatult ametniku teenistusleht ja selle juurde kuuluvate dokumentide ära kirjad Riigikantsseleile.

(2) Kui vabastatud ametnik soovib reservi arvamist, lisatakse käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumentidele tema avaldus reservi arvamiseks.

(3) Reservi arvamine vormistatakse riigisekretäri käskkirjaga.

3. jagu

Reservi arvatud isiku õigused ja kohustused

§ 141. Reservis oleku aeg

(1) Reservi arvatud isik on reservi nimekirjas kuni ametikohale nimetamiseni või reservist käesoleva seaduse § 150 alusel väljaarvamiseni, kuid mitte kauem kui kuus kuud järjest.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud tähtaja möödumisel võib reservi arvatud isiku reservis oleku aega pikendada igal kuul tema poolt esitatud sooviavalduse alusel.

§ 142. Tööta jäänud ametniku registreerimine

(1) Tööta jäänud ametnik, kaasa arvatud reservi arvatu, registreerib end töötü abiraha ning täiend- ja ümberõppe stipendiumi saamiseks elukohajärgses tööhõivetalituses. Reservi arvatut täiend- või ümberõppele saates arvestatakse atesteerimiskomisjoni sellekohast soovitusi.

(2) -(3) [Kehtetud]

§ 143. [kehtetu]

§ 144. Reservi arvatu kohustused

(1) Reservi arvatud isik on kohustatud läbi tegema talle pakutud täiend- või ümberõppe või atesteerimise.

(2) Isik, kes mõjuva põhjuseta keeldus täiend- või ümberõppest või atesteerimisest, arvatakse reservist välja käesoleva seaduse § 150 punkti 6 alusel.

§ 145. Reservi arvatu staaž

Reservis viibimise aeg arvatakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 153-156 avaliku teenistuse staaži hulka.

§ 146. [Kehtetu]

4. jagu

Reservist ametikohale nimetamine

§ 147. Reservist ametisse nimetamine

(1) Ametnikku vajava ametiasutuse juht teatab vabast ametikohast riigisekretärile, märkides ära täidetava ametikoha nimetuse ja selle täitmiseks esitatavad nõuded.

(2) Riigisekretär saadab ametnikku vajava ametiasutuse juhile kolme tööpäeva jooksul, arvates taotluse saamise päevast, väljavõtte reservi nimekirjast nende isikute kohta, kes vastavad esitatud nõuetele, samuti ära kirja nende teenistuslehest.

(3) Ametniku valikul reservi nimekirjast tehtud väljavõtte järgi ei ole ametiasutuse juht seotud isikute reservi arvamise järjekorraga.

(4) Sobiva kandidaadi nimetab ametiasutuse juht ametikohale isiku avalduse alusel.

(5) Pärast ametniku ametisse astumist taotleb ametiasutuse juht Riigikantseleilt ametniku teenistuslehe ja selle juurde kuuluvad dokumendid, mis saadetakse ametiasutuse juhile viivitamatult pärast tema taotluse Riigikantseleile jõudmist.

§ 148. Reservi arvatud isiku nimetamine asendajaks või kohusetäitjaks

(1) Reservi arvatud isiku võib võtta teenistusse ajutiselt äraoleva ametniku asendajana või puuduva ametniku kohusetäitjana.

(2) Ajutiselt äraoleva ametniku asendajana või puuduva ametniku kohusetäitjana reservist teenistusse võetud isik jääb reservi nimekirja ning tal on asendajaks või kohusetäitjaks olemise ajal kõik reservi arvatud isiku õigused.

§ 149. Reservi arvatu õigus keelduda ametisse nimetamisest

Reservi arvatud isik võib ametisse nimetamisest keelduda, kui pakutav ametikoht:

- 1) ei vasta tema tervislikule seisundile;
- 2) eeldab kõrgemat kvalifikatsiooni või teistsugust erialast ettevalmistust kui see, mis on antud ametnikul;
- 3) ei võimalda kasutada laste kasvatamiseks ettenähtud soodustusi;
- 4) asub teises paikkonnas.

5. jagu Reservist väljaarvamine

§ 150. Reservist väljaarvamise aeg

Reservist arvatakse välja:

- 1) isik, kes nimetati ametikohale, välja arvatud asendaja või kohusetäitjana - arvates ametikohale nimetamise päevast;
- 2) isik, kes keeldus vastu võtmast kahte pakutud ametikohta - arvates teise keeldumise päevale järgnevast päevast, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 149 loetletud juhtudel;
- 3) isik, kes lahkus Eesti kodakondsusest või oma vaba tahte alusel sai mõne muu riigi kodakondsuse - arvates reservist väljaarvamise otsuse tegemise päevast;
- 4) isik, kes esitas avalduse reservist väljaarvamiseks - arvates avalduses märgitud päevast, kuid mitte hiljem kui ühe nädala pärast avalduse esitamise päevale järgnevast päevast;
- 5) reservis viibimise aja jooksul ametisse nimetamata isik - käesoleva seaduse §-s 141 sätestatud tähtaja möödumisel;
- 6) isik, kes mõjuva põhjuseta keeldus täiend- või ümberõppest või atesteerimisest - arvates keeldumisele järgnevast päevast;
- 7) isik, kes suri reservis viibimise ajal - arvates surmapäevale järgnevast päevast;
- 8) I grupi invaliid - arvates invaliidsuse määramise päevast.

§ 151. Reservist väljaarvamise vormistamine

Reservist väljaarvamine vormistatakse riigisekretäri käskkirjaga.

§ 152. [Kehtetu]

11. peatükk TEENISTUSSTAAŽ

§ 153. Teenistusstaaži arvutamine

Teenistusstaaži hulka arvatakse:

- 1) Riigikogu liikme, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse liikme ja kohaliku omavalitsuse volikogu liikme volituste aeg, samuti teenistuse aeg Eesti riigi ja kohaliku omavalitsuse ametiasutustes ametniku, abiteenistuja või koosseisuvälise teenistujana;
- 2) teenistuses mitteolevatel isikutel reservis viibimise aeg, kuid mitte rohkem kui kuus kuud;
- 3) teenistuse aeg Eesti kaitseväes ja piirivalves, samuti asendusteenistuse aeg;
- 4) õpingute aeg, kui isiku suunas õppima Eesti riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutus;
- 5) [käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 154. Teenistusstaaži katkemine

Teenistusstaaž katkeb, kui isik vabastati teenistusest või reservist kuriteo või distsiplinaarsüüteo toimepanemise või Eesti kodakondsusest lahkumise või mõne muu riigi kodakondsuse saamise tõttu.

§ 155. Teenistusstaaži tõendamine

Teenistusstaaži tõendatakse kandega tööraamatus, samuti ametiasutuse või arhiiviasutuse poolt nõuetekohaselt vormistatud muude dokumentidega.

§ 156. Vabariigi Valitsuse määruste andmise õigus

Vabariigi Valitsusel on õigus anda määrusi käesoleva peatüki sätete täitmiseks.

12. peatükk

TEENISTUSLEHT JA TÖÖRAAMAT

§ 157. Ametniku teenistusleht

- (1) Ametniku kohta peetakse teenistuslehte, millele märgitakse:
- 1) ees- ja perekonnanimi, isikukood;
  - 2) sünniaeg ja -koht;
  - 3) perekonnaseis;
  - 4) haridus ja eriala;
  - 5) ametivande andmise kuupäev ja koht;
  - 6) teenistuskäik, sealhulgas teenistusest vabastamise aluse formuleering viitega seaduse paragrahvile, lõikele ja punktile;
  - 7) puhkused;
  - 8) ergutused, sealhulgas andmed riiklike teenetemärkide andmise kohta
  - 9) distsiplinaarkaristused ja nende kustutamine;
  - 10) atesteerimistulemused.
- (2) Teenistuslehe vorm ja pidamise kord kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

§ 158. Teenistusleht teisele teenistuskohale asumisel või teenistusest vabastamisel

- (1) Isikule, kes lahkub teenistusest või reservist, antakse tema soovil teenistuslehe ärakiri.
- (2) Ametniku asumisel teisele teenistuskohale muus ametiasutuses saadetakse teenistusleht uude teenistuskohata.
- (3) Teenistusest vabastamisel saadetakse teenistusleht Riigikantseleile.

§ 159. Ametniku tööraamat

- (1) Põhikohaga ametniku kohta peetakse töölepingu seaduse §-s 20 sätestatud korras tööraamatut.
- (2) Tööraamatusse kantakse:
  - 1) ametniku ees- ja perekonnanimi;
  - 2) ametniku sünniaeg;
  - 3) teenistuses oldud aeg, sealhulgas erikandega teenistuse aeg, mis annab õiguse sooduspensionile või pensioniõigusliku staaži soodustatud korras arvutamisele;
  - 4) teenistussuhte peatumine käesoleva seaduse § 108 punkti 1 või 6 alusel kauemaks kui kolmeks kuuks.
- (3) Ametniku nõudel kantakse tööraamatusse:
  - 1) teenistusest vabastamise aluse formuleering viitega seaduse paragrahvile, lõikele ja punktile;
  - 2) andmed täidetud ametikohtade kohta;
  - 3) [Kehtetu]

13. peatükk VAIDLUSTE LAHENDAMINE

§ 160. Vaidluste kohtulik lahendamine

- (1) Ametnikul on halduskohtumenetluse seadustiku (RT I 1993, 50, 694; 1994, 16, 290; 28, 425; 1995, 29, 358 ja 359; 1996, 37, 739; 1997, 16, 260; 30, 472; 87, 1468; 93, 1557; 1998, 17, 265; 61, 981) § 7 1. lõikes sätestatud ühekuulise tähtaja jooksul õigus esitada kaebusi halduskohtule teenistusalastes küsimustes antud käskkirjade, korralduste ja otsuste ning sooritatud toimingute peale.
- (2) Abiteenistujal on õigus pöörduda töölepingust tulenevate vaidluste lahendamiseks maa- või linnakohtusse Eesti Vabariigi töölepingu seaduse (RT 1992, 15/16, 241; RT I 1993, 10, 150; RT I 1993, 26, 441; 1995, 14, 170; 16, 228; 1996, 3, 57; 40, 773; 45, 850; 49, 953; 1997, 5/6, 32; 1998, 111, 1829; 1999, 16, 276; 60, 616; 2000, 25, 144; 51, 370; 102, 669) § 143 sätestatud tähtaja jooksul.
- (3) Ametnik võib halduskohtus nõuda käskkirja, korralduse, otsuse või toimingu täielikult või osaliselt seadusevastaseks tunnistamist.
- (4) Kui kohus tunnistab ametniku teenistusest vabastamise või üleviimise kohta antud käskkirja, korralduse või otsuse seadusevastaseks, kuulub ametnik viivitamatult ennistamisele, välja arvatud, kui ametnik loobub ennistamisest.
- (5) Ametnik võib kohtult taotleda temale määratud distsiplinaarkaristuse tühistamist, kui ta leiab, et teda on karistatud ebaseaduslikult, sealhulgas süüteo raskusele ja selle toimepanemise asjaoludele ilmselt mittevastava karistusega.

14. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 161. Ameti- või abiteenistuskoha muutmise tagajärjed

(1) Kui käesoleva seaduse jõustumise tõttu muudetakse ametniku või abiteenistuja ameti- või abiteenistuskoha nimetust või vähendatakse palgamäära, teatatakse sellest teenistujale kirjalikult vähemalt üks kuu enne muudatuse rakendamist.

(2) Ameti- või abiteenistuskoha nimetuse muutmise ja mittedõustumise, kui muudatusega kaasneb palga vähenemine või seni tehtud töö laadi või keerukusastme muutumine, on teenistujal õigus nõuda teenistusest vabastamist, teatades sellest kirjalikult vähemalt kaks nädalat ette. Käesoleva lõike alusel teenistusest vabastatud isikule makstakse hüvituseks tema kahe kuu keskmine palk.

(3) Töölepinguga kindlaksmääratud ameti- või abiteenistuskoha nimetus, mida ei muudeta käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel, jääb jõusse ka pärast käesoleva seaduse jõustumist ja seda nimetust saab muuta ainult uute ametikohtade nimetuste kehtestamisel.

§ 162. Konkursi korras täidetaval ametikohal töötava ametniku teenistussuhte jätkumine või lõppemine

(1) Avaliku konkursita teenistusse võetud ametnik, kelle ametikoht käesoleva seaduse jõustumise tõttu muutub konkursi korras täidetavaks, võib töötada niisugusel ametikohal kuni käesoleva seaduse §-s 178 sätestatud ajal toimuva atesteerimiseni.

(2) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ametnik tunnistatakse atesteerimisel ametikohale vastavaks, võrdsustatakse atesteerimistulemused konkursitulemustega.

(3) Kui käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ametnik tunnistatakse atesteerimisel ametikohale mittevastavaks, vabastatakse ta teenistusest käesoleva seaduse § 117 1. lõike punkti 2 alusel.

(4) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud juhul kuulutatakse ametikoha täitmiseks välja avalik konkurss.

§ 163. Töölepingu alusel tööle võetud ametniku teenistusse võtmise ümbervormistamine või töösuhte lõppemine

(1) Kahe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, vormistatakse töölepingu seaduse alusel tööle võetud ametnik nimetamise alusel teenistusse võetuks tagasiulatuvalt, alates seaduse jõustumise päevast.

(2) Töösuhe ametnikuga, kes on tööle võetud määramata ajaks sõlmitud töölepingu alusel ametikohale, mis käesoleva seaduse § 21 2. lõike alusel eeldab määratud ajaks teenistusse võtmist, vormistatakse poolte kokkuleppel määratud ajaks teenistusse võtmiseks nelja kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, või lõpetatakse vastavalt töölepingu seaduse § 86 punktile 3 töötaja koondamise tõttu.

(3) Kui käesoleva seaduse § 162 2. lõike või käesoleva paragrahvi 1. või 2. lõike alusel vormistatakse ametnik teenistusse võetuks nimetamise alusel, annab ta käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud ametivande.

§ 164. Töölepingu seaduse alusel vabastatavad ametnikud

(1) Ametnik, kes on enne käesoleva seaduse jõustumist teatanud töölepingu lõpetamisest ette töölepingu seadusega sätestatud korras, vabastatakse teenistusest töölepingu seaduse alusel.

(2) Ametnik, kellele enne käesoleva seaduse jõustumist teatati töölepingu lõpetamisest ette töölepingu seadusega sätestatud korras, vabastatakse teenistusest töölepingu seaduse alusel.

§ 165. Varasema distsiplinaarkaristuse kehtivus

(1) Distsiplinaarkaristus, mis määrati enne käesoleva seaduse jõustumist, on jõus ka pärast käesoleva seaduse jõustumist. Niisugune karistus täidetakse ja see kustub selle seaduse järgi, mille alusel karistus määrati.

(2) Ametnik võib enne käesoleva seaduse jõustumist määratud distsiplinaarkaristuse vaidlustada halduskohtus käesoleva seaduse § 160 alusel, kui selle karistuse suhtes puudub jõustunud kohtuotsus.

§ 166. Varasema distsiplinaarsüüteo eest karistuse määramine

(1) Ametnikule võib enne käesoleva seaduse jõustumist toimepandud distsiplinaarsüüteo eest määrata käesoleva seadusega ettenähtud distsiplinaarkaristuse, kui talle ei ole selle süüteo eest veel distsiplinaarkaristust määratud.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist toimepandud süüteo eest ei või määrata madalamale palgaastmele üleviimist.

§ 167. Määratud ajaks teenistusse võetud ametniku teenistuse lõppemine

Teenistussuhe ametnikuga, kes enne käesoleva seaduse jõustumist oli teenistusse võetud määratud ajaks, lõpeb teenistusse võtmisel kindlaksmääratud tähtaja saabumisel. Teenistussuhte jätkumisel pärast nimetatud tähtaja möödumist määratakse uus tähtaeg või vormistatakse ametnik teenistusse võetuks määramata ajaks.

§ 168. Erand vanuse ja hariduse nõudest

Käesoleva seaduse §-des 14 ja 15 ametniku vanuse ja hariduse suhtes kehtestatud nõuded ei laiene ametnikule, kes on teenistuses käesoleva seaduse jõustumise päeval.

§ 169. Välismaalase teenistussuhte lõppemine

(1) Riigiametnikud, kes käesoleva seaduse jõustumise päeval ei ole Eesti kodakondsuses, vabastatakse teenistusest käesoleva paragrahvi alusel hiljemalt 1997. aasta 1. veebruaril.

(2) Maksuametis, Politseiametis ja Päästeametis lubatakse kolme aasta jooksul käesoleva seaduse jõustumisest arvates ametnikuna töötada isikutel, kes taotleavad Eesti kodakondsust.

(3) Vanglates lubatakse 2004. aasta 1. jaanuarini edasi töötada teenistuses olevatel:

1) nooremametnikel ning I ja II klassi valvuritel, kellel on 2001. aasta 1. jaanuari seisuga kehtiv elamis luba Eestis elamiseks ja kes ei ole mõne muu riigi kodakondsuses;

2) vanemametnikel ning I ja II klassi vanglainspektoritel, kes 2001. aasta 1. jaanuariks on esitanud sooviavalduse Eesti kodakondsuse saamiseks;

3) kõrgematel ametnikel ja vangla peainspektoritel, kes 2001. aasta 1. jaanuariks on esitanud sooviavalduse Eesti kodakondsuse saamiseks.

(3¹) Vanglates töötavad ametnikud, kes ei ole Eesti kodakondsuses ja kes ei vasta käesoleva paragrahvi 3. lõikes esitatud tingimustele, vabastatakse teenistusest hiljemalt 2001. aasta 1. märtsil.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastatud isikule makstakse hüvitusena tema ühe kuu ametipalk.

§ 170. Teise tööandja juures töötamise lõpetamine

Ametnik, kes töötab teise tööandja juures, kelle üle ta teenistuskohustuste täitmise korras teostab järelevalvet, on kohustatud ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast, lõpetama töövahekorra teise tööandjaga või lahkuma teenistusest.

§ 171. Teise tööandja juures töötamisest teatamine ja sellise töötamise lubamise otsustamine

(1) Teenistuja, kes töötab teise tööandja juures, keda ei ole nimetatud käesoleva seaduse §-s 170, on kohustatud teatama sellest oma vahetule ülemusele ühe nädala jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast.

(2) Vahetu ülemus, kelle alluv töötab teise tööandja juures, on kohustatud ühe kuu jooksul, arvates käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud teate saamise päevast, otsustama, kas niisugune töötamine on lubatav. Kohakaasluse lubamisel peab vahetu ülemus sama tähtaja jooksul otsustama, missuguse koormusega ja missugusel ajal võib teenistuja töötada teise tööandja juures. Kohakaasluse keelamise või piiramise korral on teenistuja kohustatud ühe kuu jooksul, arvates talle keelu või piirangu teatavakstegemise päevale järgnevalt tööpäevast, lõpetama kohakaasluse või esitama teisele tööandjale avalduse lubatud ajal ja koormusega töötamise kohta või lahkuma teenistusest.

§ 172. Teatamine tulundusühendusse kuulumisest

Ametnik, kes on tulundusühenduse liige, on kohustatud teatama sellest oma vahetule ülemusele ühe nädala jooksul käesoleva seaduse jõustumise päevast arvates.

§ 173. Teatamine ettevõtlusega tegelemisest

(1) Riigiametnik, kes tegeleb ettevõtlusega, on kohustatud teatama sellest ühe nädala jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast, isikule või ametiasutusele, kellel on tema teenistusse võtmise õigus.

(2) Isik või ametiasutus, kellel on teenistusse võtmise õigus, peab ühe kuu jooksul, arvates käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud teate saamise päevast, otsustama, kas ettevõtlusega tegelemine on ühitatav teenistusega. Ühitamise keelamisel peab ametnik kuue kuu jooksul, arvates talle keelu teatavakstegemise päevast, lõpetama ettevõtlusega tegelemise või lahkuma teenistusest.

§ 174. Ühendusest ja erakonnast lahkumise kohustus

Riigiametnik, kes teostab teenistuskohustuste täitmise korras järelevalvet ühenduse või erakonna tegevuse üle, mille liikmeks ta on, peab teatama oma liikmelisusest ühe nädala jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast, isikule või ametiasutusele, kellel on tema teenistusse võtmise õigus, ja lahkuma ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast, niisugusest ühendusest või erakonnast või teenistusest.

§ 175. Tulundusühenduse ja erakonna organitest lahkumise kohustus

Riigiametnik, kes kuulub tulundusühenduse või erakonna alaliselt tegutsevasse juht-, kontroll- või revisjoniorganisisse, välja arvatud riigi osalusega ettevõtte juhtimis- või järelevalveorganisisse, on kohustatud teatama sellest ühe nädala jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast, isikule või ametiasutusele, kellel on tema teenistusse võtmise õigus, ja lahkuma ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast, tulundusühenduse või erakonna organist või teenistusest.

§ 176. Relvi valdavasse organisatsiooni kuuluva ametniku kohustused

(1) Riigiametnik, samuti riigiametiasutuse abiteenistuja, kes kuulub relvi valdavasse, sõjaväelisel korraldatud või sõjalisi harjutusi harrastavasse organisatsiooni, on kohustatud teatama oma liikmelisusest ühe nädala jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast, isikule või ametiasutusele, kellel on tema teenistusse võtmise õigus.

(2) Isik või ametiasutus, kellel on teenistusse võtmise õigus, peab ühe kuu jooksul, arvates käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud teate saamise päevast, otsustama, kas teenistuja võib kuuluda sellesse organisatsiooni. Riiklikesse organisatsioonidesse, jahimeeste ühendustesse ning üldteadaolevatesse ja -tunnustatud spordiorganisatsioonidesse kuulumist ei või keelata.

(3) Teenistuja, kelle kuulumine organisatsiooni keelati käesoleva paragrahvi 2. lõike alusel, on kohustatud ühe kuu jooksul, arvates talle keelu teatavakstegemise päevast, lahkuma nimetatud organisatsioonist või teenistusest.

§ 177. Vastutus käesoleva seaduse §-des 170 - 175 ning § 176 1. ja 3. lõikes sätestatud kohustuste täitmata jätmisel

(1) Käesoleva seaduse §-des 170 - 175 või § 176 1. või 3. lõikes sätestatud kohustuste täitmata jätmisel vabastatakse teenistuja teenistusest käesoleva paragrahvi alusel.

(2) Teenistuja vabastatakse teenistusest käesoleva paragrahvi 1. lõike alusel vabastamise vormistamise dokumendis märgitud päevast.

§ 178. Seniste ametnike atesteerimine

(1) Käesoleva seaduse jõustumise päeval teenistuses olevate ametnike perioodiline atesteerimine korraldatakse ajavahemikul 1998. aasta 1. oktoobrist kuni 2000. aasta 31. detsembrini.

(2) Nende ametnike, keda on käesoleva seaduse alusel juba atesteeritud seoses teenistusse võtmisega avaliku konkursi korras või edutamisega, perioodiline atesteerimine korraldatakse kolme aasta möödumisel atesteerimisest.

§ 179. Käesoleva seaduse § 9 rakendamine

Käesoleva seaduse §-s 9 nimetatud seaduste vastuvõtmiseni kehtestatakse riigiteenistujate palgaastmestik, palgamäärad ning ameti- ja abiteenistukohtade nimetused senises korras.

§ 179¹. Käesoleva seaduse § 21 lõike 2 punkti 5¹, § 113¹ ja § 131 lõike 4 rakendamine

Käesoleva seaduse § 21 lõike 2 punkti 5¹ jõustumisel ametis olevad kantslerid loetakse eelnimetatud sätte jõustumise hetkest arvates viieks aastaks ametisse nimetatuks ning neile laienevad § 113¹ ja § 131 lõige 4, alates eelnimetatud sätete jõustumisest.

§ 180. [Kehtetu]

§ 181. Vanaduspensioni suurendamise piirang

Käesoleva seaduse § 57 2. lõikes sätestatud vanaduspensioni suurendamine ei laiene isikule, kes 1996. aasta 1. jaanuariks on teenistusest vabastatud.

§ 182. Varasema tööstaaži lisamine teenistusstaažile

(1) Isikule, kes käesoleva seaduse jõustumisel on teenistuses, arvutatakse teenistusstaaži §-des 153-156 sätestatud korras. § 153 punktis 1 sätestatud tegevuse hulka arvatakse enne käesoleva seaduse jõustumist riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutustes töötatud aeg ja nimetatud asutustele allunud ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides ametikohtadel, mis eeldasid avaliku võimu ülesannete täitmist, töötatud aeg, välja arvatud teenistusaeg endise NSV Liidu julgeolekuorganites või relvajõududes.

(2) Riigi ja kohaliku omavalitsuse ametiasutuste loetelu, kus töötatud aeg vastavalt käesoleva seaduse § 153 punktile 1 ja käesoleva paragrahvi 1. lõikele arvatakse avaliku teenistuse staaži hulka, kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

(3) Ametikohtade loetelu riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutustele allunud ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides, kus töötatud aeg vastavalt käesoleva seaduse § 153 punktile 1 ja käesoleva paragrahvi 1. lõikele arvatakse avaliku teenistuse staaži hulka, kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

§-d 183--184. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 185. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1996. aasta 1. jaanuaril.

Avaliku teenistuse seaduse lisa 1

AVALIKU TEENISTUSE EETIKAKOODEKS

1. Ametnik on kodanik rahva teenistuses.
2. Ametniku tegevuse aluseks on ametivandes sätestatud austus Eesti Vabariigi põhiseaduse vastu.
3. Ametnik järgib oma tegevuses kodanikelt mandaadi saanud poliitikute õiguspäraselt väljendatud tahet.
4. Avalikku võimu tohib kasutada ainult avalikes huvides.
5. Avaliku võimu teostamine toimub alati seaduse alusel.
6. Avaliku võimu teostamisega käib alati kaasas vastutus.
7. Avaliku võimu teostamine on reeglina avalik tegevus.
8. Ametnik peab avalikes huvides valmis olema ka ebapopulaarsete otsuste tegemiseks.
9. Avaliku võimu teostaja püüdleb võimalikult laia kodanike osavõtu poole võimu teostamisest.
10. Ametnik allutab oma tegevuses ametkondlikud huvid alati avalikele huvidele.
11. Ametnik peab oma tegevuses olema poliitiliselt erapooletu.
12. Ametnik lähtub otsustamisel avalikest ja üldarusaadavatest kriteeriumidest.
13. Ametnik hoidub ka näiliku olukorra loomisest, mis võib seada kahtluse alla tema erapooletuse ja asjade käsitlemise objektiivsuse.
14. Ametnik peab tema kätte usaldatud varaga ümber käima säästlikult, otstarbekalt ja heaperemehelikult.
15. Ametnik kasutab ametikohustuste läbi teatavaks saanud informatsiooni ainult avalikes huvides.
16. Avaliku võimu teostajat iseloomustab ausus ning austus avalikkuse ja kaastöötaja vastu.
17. Ametnik on inimestega suheldes viisakas ja abivalmis.
18. Ametnik on väärikas, vastutustundlik ja kohusetundlik.
19. Ametnik kindlustab pideva enesetäiendamise endast parima andmise avalikus teenistuses.
20. Ametnik aitab igati kaasa ülaltoodud põhimõtete levikule.